

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ár: Egy évre 10 kor. félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ár 24 fillér.

PUSPOKUNK esztortokon délután hozzánk érkezék. Régen készültünk erre az alkalomra, vigan várjuk. Szeretettel fogadtuk az érkező hirt, hogy néhány napra megint a miénk lesz szeretetre méltó egységségvel, jó szívvel, kedves, közvetlen szavaival s áldásával. Mint egy röpké álmom egy hatott reánk decembri ittélte. Szinte hihetetlen volt, hogy az úrva Nagykanizsát megyés főpástorra felkeresi, hogy velünk akar lenni, bennünket akar vizsgálni s elhozza a sokáig nélkülözött főpástorai áldást. Jött s győzött. Valóban a lelkek fejedelme lett vallás különbség nélkül. S mintha puszunkra tette volna kezét, megérezte volna, mire van szükségünk nekünk, sokáig árvának érzett kanizsaiaknak.

Főpástorai szíve jóságától csordult ki s azóta többször gondol ráunk tervez, alkot érdeklődnek, hogy továbbra mi se legyünk elhagyva, legyen gondviselőnk, összetartóink, vezetőnk. Már a terv, az ígérlet is sokat ér, s hogy állandóan lelkekben vagyunk, mutatja, hogy közbünnk jön ismét s hozza a hitben való erősödés kegyelmét, a bérálás szentségének kiszolgáltatásával. S főpástorai szívével ajka is megnyit. Gyönyörű levelet intézett hozzánk, a kanizsaiakhoz. Az aynai szeretet szól annak minden sorából. Gyermekaink ad utasítást, oktatást, hogy megértsék az idők szavát s erősek, komolyak legyenek. Miféleképpen ajka megnyitja volna, szíve már is megszólalt s tanít. Szoklatlan hang a szava. Felénk még nem esengett ilyen.

A tikkadt föld mohóságával isszák be a lelkek

ezrei, hiszen mindezek szomjasak az igazság szavaira. Nem pusztába kiáltó nálunk püspökünk szava. Jó talajra hull s termést hoz bőven, bőségesen. Nem tudjuk eléggé méltatni. De hatása már is látszik. Az egész várost áthatotta a bérálás szelleme. Megindult, nyüzsgés, mozog az élet. A lelkekben tavasz, kikelet készült, a magvetés a pástorlellyel megindult. Dús aratás lesz, ha püspökünk közénk jó. — Átszellemült arok, kisugárzó gyermekiszeretet, ragaszkodás, áhítat várja s epedre várja az apostol utód érkezését. Nem hiába! Sokat várnak tőle. Egy életre a küzelemben való kiartást, a talán megapostol hit mellett való kitértés lelkét. Erősséget az ingadozás közepett, határozott irányt az imbolgyó világnézetek között. Jellemet, erős akaratot még a halálban is, elvhiúséget akár a keresztben is. Nagy elhatározást, igaz életértökölést, felebaráti megbecsülést — hogy az ellentétek érdekessége lesimuljon s elcsendesedjenek a küzdő táborok. Mennyi kincs, mennyi ajándék az érkező főpástorral. Valóban áldott, ki az Ur nevében jön, fogadjuk szeretettel, örömmel mindannyian.

dr. I. J.

A francia nép halála.

Az elnöptelenkedésről szóló nagy francia irodalomban is feltűnt és nagyfokú izgalmat keltett a rajtában Rossignol György könyve, amely nemrég jelent meg és mint egyik ismertetője mondja: „A bajt a maga

súlyosságával és minden következményével együtt különös erővel és hatalmas ékes-szólással tárja fel”.

Valóban, azok a franciák, a kik ezt a „Legényemberek és egykék országa” című könyvet elolvassák, nagyon elszomorodhatnak és nemzetük jövőjét nagyon sötét színben kell látniok, mert tele van e könyv számokkal, rideg, közömbös számokkal, melyek „hatalmas ékes-szólással” hirdetik a franciaság fogyását és — a mi még rémitőbbé teszi a veszedelmet — ugyanakkor a németiség gyarapodását. A számok azt mondják, hogy a míg a Rajnán innen hárman láttak napvilágot, addig odaát csak egy francia gyermek született. És a számok nem részrehajlók: „A számok igazat beszélnek. És e számok mint fentebb olvassuk azt mondják, hogy tizenöze év múlva háromszor annyit német katona lesz, a mennyit a francia.”

Az 1910. esztendőben Németország 870,000 lakóssal, Ausztria-Magyarország 573,000, Angolország 413,000, Itália 451,000-rel gyarapodott, Franciaország pedig mindössze 71,000 új polgárral lett gazdagabb, „noha ez az év — mondja a

Vitéz huszasaink életéből.

IV.

Boguslawka 1916. M. ldj. őrmester század-ügyeleti szolgálatban van. Egyszer csak egy-két scharpellövészt hall s csakhamar jön is két honvéd a tábori őrsről, akik horzsolólvést kaptak.

M. mint őgybzgő ügyeleti közeg, rohan G. fűdgyhoz s jeleni:

„Fűdgy ur, alázatosan jelentem, két sebe-ült.”

„Súlyos-e, vagy csak könnyű?”

„Alighanem igen súlyos, mert sántikálva gyönnék”.

Hielnica 1916. O. 4. szdbeli töt honvéd szabadságra szeretne menni. Odasompolyog G. zshoz, akihöz igen nagy bizalommal viseltetik s jókaratától ókat vár. Bizalmasan sugja a fűhöz:

„Zászlóskoadóul husz korona, agrály szobácsák!”

1915. nyár. Idégen csapatot vált föl az ezred. Az idegenek jönnek ki és mi megyünk befelű.

Egyszer csak átszól az egyik 20-as:

— Hányasok vattok?

— Co? — jön a felelet.

Dörög magában a huszas, majd később kifakad:

— Ezeknek is kár ám a fűvétél!

Az ezrednél készített törfejeklűl C. tüzérezredes ur is kap egyet. Körje gyülekszik a tüzérdű, aho-

parszág személyete, hogy megbírálják az ajándékot.

Kézd a bírálást egy oecessista:

— Szép, szép, csak nincs elég háborús vonatkozás benne.

Az ezredes ur erre:

— Hm, hm, jó, majd neked egy prófűntűből faragnék.

Kotanjevica 1917. Felváltotta az ezred a 48-asokat s a porség 2 és fél kilométerre került el a vonaltól. Nappal behelhet hozni a vizet és az étkezést.

Az ezredtűrsz őreg lajtosa hozza a tolyton orditű escesijával a vizet, de ugyanekek lagnak mindketten, mert az ut mellő esett egy-két gránát.

— No mi újság őreg? Hogy van a escesija?

— E' viz engom a sírba kéröm, mer' hiába ennek beszéni, mindig ollán istentelennl orditű, hogy a digó meghalla s mindig megránátoz.

Kostanjevica A napokban egyik kora rögűl lűpa felű lűnek az új 30-5-ek. Szoklatlan volt a lűvés irányja, valamenyien azt veltűnk, hogy a 38-as lű.

Az egyik baka azt mondja:

— Ahorá ez lesett, ott egy-egész dolina lett!

Ismét lű egyet.

— Zászlós ur, ez is oda esett. A dolinában kaverna is van.

Boguslawka. Szoljon a krònika még egysezer a derék telefonistűnkűrűl. 1915. május 7-én vonultam be, ha jól emlékszem, második szabadságomrűl. Másnap azonnal bejárom a vonalat, nézegetek, mi van

új munka etc. Közben kiharok menni a drótakadályokhoz is. Ezt a tervemet két-három helyen is megátollják a kijáratnál levű gyűfűek. Csak később tudtam meg, hogy újabb intézkedés alapján a drótakadályokat csak a százados írásbeli engedélyével lehet megközelíteni, legyen ez bárki is.

M. barátunk az én szabadságom ideje alatt olvadt be az ezredbe, minű hadaprűdű, őrm. k-rabűlylyal a vallán, bukkon teljesíti a szolgálatát a vasú mellett. Neki is feltűntem, lévén ellűte teljesen idegen, miertű akarok én mindeandron kijutni. Vonatunk akkor jű pár km. volt, ígykezem kellett, ha egysezusra akartam letűtni. E sietségem még jobban feltűnt neki.

— Jűjűn a zászlós ur a fűhűdnagy urhoz, engedélyt nyer s kimehet.

— Kűszűnűm, nem megyek, siűtűs a dolgom, majd visszajűvet. Azzal futottam tovűbb a 3. század felű. Mindezek szűgűt ottlűtek M. barátunk fejbűbe, egysezűre reán fogta, hogy kűm vagyok. Azonnal jelentűst tettű G. fűhűdnagy urnak. Elmondja az esetet, hogy volt, mint volt. Kűm és kűm, a saját ruhánkba voltű őhűzűre.

— Hallű zűj! Egy kűmet fogtunk. Telefonálni az ezrednek.

Jű szerenese, hogy az ezred nem tovűbbította a dolgot. N. százados ur mindjűrt megű gyze:

— Zászlűs, drótakadály, az nem lehet műs mint a S., mit keresne műs a drótakadályoknál.

Az ezrednél is nevetűt fogadtak. Így törtűnt pedig.

— Hűjab, a magas szolgálat nevetűben!”

BÉRMÁLÁSRA

alkalmas ajándékok óriási választékban kaphatók Ifj. Wajdits József könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán. Nagy választék imakönyvekben.

szerező — szokatlanul kedvező volt hazánkra”.

Csak egy igen kicsi dolog van, a mi némi vizsgálatul szolgálhat a fogó nemzetnek s ez az, hogy Németország növekedése is már ingadozásokat mutat: 1905-ben 2.048,000, 1906-ban 2.084,000, 1907-ben 2.060,000, 1908-ban 2.076,000 és 1909-ben csak 2.038,000 volt a német születések száma.

Rossignol fájdalmas tréfával mondja, hogy ez az utóbbi jelenség mindössze csak annyit jelent, mintha valaki egy évben csak két "millió francot nyert volna, holtott az előző esztendőben két millió és még tízezer volt a nyeresége. A tréfa találó, a franciáknak nem sok hasznuk van abból, hogy ha a németek rettenetes mérvű fölénye fölöttük egyik-másik esztendőben elenyésző mennyiségekkel csökken. Ellenben éppen ennek a vizsgálatlan tréfának a számai hívják fel figyelmünket olyan körülményre, a mely, ha nem nézzük éppen francia nationalistá és katonai szempontból a dolgot, nagyon fontos és mindegyik művelt népet közelről érint.

A németiség gyarapodásának ingadozása a gyarapodás számának megállapodásához vezet, a megállapodás a növekvés arányainak kisebbedéséhez, majd a lakosság számának stagnálásához, a hol ma áll Franciaország, legvégül pedig a lakosság fogyásához, a mi rossz esztendőben máris megtörténik az ugynevezett "glorie" nemzeténél. A franciáknak tehát meg lehet az a vizsgálatuk, hogy az ő romlásuk után a többi művelt nemzetek romlása is be fog következni. A miként a művészetben, tudományban, a katonai dicsőségben vezetett a nemzet, a mint a nagy eszmék teremtésében és megvalósításában első volt, úgy a pusztulásban, a nemzeti halálban is nem egyedül, hanem csak első lesz. Mert a nemzeteknek és minden emberi közösségnek élete ebben is hasonlít az egyén életéhez: a ki sokat dolgozott, sokat sírt va ny sokat örült, szóval nagyon élt, az hamarabb hal el, de nincs az a mérsékelt, nyugalmas életmód, a mi bennünket a haláltól megmentene.

A történetben is csak úgy meg van az erőszakos és természetes halál, mint az egyes ember életében. Az ellenségétől legyőzött és politikailag megsemmisült nemzetek meghalhatnak hirtelen, fiatal életük teljes erejében, míg vannak olyan nemzetek is, melyeket "lassu méreg, lassu halál emészt", a melyek betegségben halnak el, avagy mért az évek hosszu sora elöregtette őket.

Van azonban egy igen lényeges különbség ugyane pontban a nemzeti és az egyedi lét között; a mi ugyanis az emberi életben az öreg meg nem ifjulhat és

előlír nem kezdheti életét és a feltámadás lehetetlen, addig a történelmi lét sokszor a növényi élethez, a sokszázados korhatag fák újra meg újra virágzásához, az ezérves gyökér fiatal, zsege és életerős hajtásához hasonló tüneteket mutat fel.

A történet folyamán politikailag, katonai erőszakkal eltörtött nemzetek igen gyakran feltámadtak halottaikból és nemcsak hogy ifjúi erővel étek tovább, hanem régebbi életükkel, hagyományaikkal való megszorgosabb kapcsolatot és jogolytonoságot hangoztatva, másminnek jelentették ki erőszakos halálukat. Nem kell messze mennünk a legcsattanósabb példáért: a magyar nemzet történetében nem is egyszer történt dicsőséges feltámadás.

Egészen más a dolog, hogy ha nem külső erőszak, hanem a belső erők megfogyása, a vérkeveredés gyengesége, vagy a nemzetet alkotó polgárok egyéni önzése veszélyezteti a nemzet fennmaradását. Ez a tulajdonképpeni történelmi betegség. Itt minden a gyógyszerkeztől, az orvoslástól függ. Helyes orvoslással nagyon meg lehet nyújtani a nemzetek életét, sőt észrevétlenné is lehet tenni a halált. Csak öszrevétenni, mert azért a halál elközelegzik. Nincs ezen a földön örökkévaló és a nemzetek sem halhatatlanok... versatur una... serius, ocius...

Apró esetek a tisztujtásnál.

Nem régen volt a tisztujtás. Mindössze egy hete izzott a szenvedély, a pártoskodás. Mindenki számított, hogy győz. De a győztes csak egyik lehet. Legjobb, ha ilyenkor mindenki kedélyesen fogja fel a helyzetet. Akkor nincs gyűlölködés. Mi — mielőtt a tisztujtásról szólnék — ennek kedélyes mozzanatát rejtek papíra. Nagy volt a korteskedés. A jáboratok, rokonnok, tisztelői köre ilyenkor mind összefogtak, hogy jelöljék diadalát, keresztül vigyék. Amint az ember felmegy a lépcsőn, már nagy a tolongás. De nem a választók tolongának, hanem a szavazatókat osztogatók. Itt nincs papírhány. Böven ontják. A választók egész eszmét tesznek zsebre. Megköszönik és zsebrevájják. Szinte dagad a zsebe a sok szavazólaptól minden választónak. Papírt ontanak, amelyik finom és még tiszta is az egyik oldalán. Jó lesz otthon.

— Te, Doktor, szől meg kedélyesen az egyik választó orvos barátjához — egy évre való recept-papírt szedtem ma össze a szavazólapokból.

— Nem írok én annyi receptet egy évben, amennyi szavazólapot kaptam — válaszol közvetlenséggel a közszereletben álló orvos.

A másik kép sem érdektelen. Dr. Neumann gyógyszerész nagy buzgalommal osztogatta a megválasztott tisztí orvos szavazó lapjait. Amikor az egyik választóhoz odaér s átadja a szavazólapot a jobboldali zsebből, az a helyzetnek megfelelően szól: — Most a másik zsebből, mint kérek! Mosoly után válnak szét, a gyógyszerésznek még sok a dolga.

A fogadás minden versenymű előfordul. Miért ne itt, a tisztujtásnál. De nem nagyba fogadnak a felek. Egyik nagy hangu kortes szokásához híven beszél, hadonáz, kiabál. Évek óta ismerjük. Az ő hite szerint, ő a föld tengelye. Az csak ő korlátozott forog. Nagyban szaval most. Bizalmat akar kelteni szük-

táborában nagy hangja azért barsog. Különböző nio mestersége mellett nem kiabálhat, azért pótolja ez alkalomkor. Kételkednek a szavában s a győzelmében. De ő biztosan tudja, nem is hiszi, hogy neki győzni kell — pedig megbukott. Nagy bizodalomban még fogadták is ajánl: — Fogadjunk egy szivarba, hogy nyertünk. Elgondolkodtunk rajja, hogy a szivar becsüli-e oly sokra, vagy a győzelmének biztonságát oly kevésre. Ő tudja. Itt vége a pillanatfelvételnek. A jövőre még a hábaválasztásról egy kicselet!

HIREK.

Halálözse.

Rapoeh Gyula ügyvéd, Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tagja, városi képviselő, a IX. Izz. közügykerület és a nagykanizsai izz. hűközség előjáróságának tagja, a nagykanizsai segélyegylet ügyésze stbr rövid szenvedés után f. hó 1-én, szerdán déli 4 órakor, övénék és a közügynek szentelt áldásos életének 68. évében, szereteteinek végtelen bánátrára elhunyt. Temetése f. hó 3-án d. u. 4 órakor ment végre, nagy részvét mellett. Rapoeh Gyula ügyvéd-társadalmunk egy értékes tagja dől ki az élők sorából s halála pótolhatatlan veszteség nagyüzámú barátaira néve is, kik emléket kegyelettel őrzik meg szívükben. Rapoeh Gyuláné nemeselektű urasszonynak a Mindenható Isten adjon győgyort a nagy fájdalom elviselésére.

Zrinyi ünnepely.

A esakönyri iskolák tanulólifúsága a szokott módon ünnepelte meg régi nehéz ilők nagy magyarjának, Zrinyi Miklósnak háromszázadik születésnapját. A tavasz teljes pompájában ragyogott s meghatva hallgatók az óvodák apró kldöttei: Bujanics Ferencnek és Tóth Teresit, akik versben esdelték a békét és hívták haza az apákat. — Az elemi iskolából László Béla szavalta a „Csak magyarok legyünk” e. költeményt és Szabó Irén Majthényi Flórának „Mi a haza?” e. versét. Kutassy József polg. isk. IV. o. tanuló Kiss Menyhért ódai szárnyalást költeményt szavalta. Utánna Bassa Juliska a polg. leányiskola növendéke szavalta Gyulai Ferenc „Dicsőítés” e. költeményét. Műndnyaján kedvesek voltak. — Az ünnepi szónok Polesinszky Béla III. éves tanítónövendék volt, aki talpraesetten illesztette az ünnepést háborus keretbe. A tanítóképző-intézet növendékai: Himnusz és Szózatot énekeltek.

Az ipartestület közgyűlése.

A nagykanizsai ipartestület 1918. évi május hó 9. éni délután fél 3 órakor a városi háza nagyteremben tartja évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Előnkki megnyitó és a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 2. Jelentés az Ipartestület 1917. évi működéséről. 3. Az 1917. évi szármadás, a vagyon mérleg és menház számadás bemutatása. 4. A számvizsgálók jelentése és a felmentvény megadása. 5. Az 1918. évi költség-előirányzat megállapítása 6. Netáni indítványok. 7. 1 alelnök, 10 rendes előjárósági tagnak három évre, 5 előjárósági póttag, 3 rendes és 1 számvizsgáló póttagnak egy évre való megválasztása. A számadások és a költségvetés az ipartestületi jegyzői irodában közszemlére kitéve vannak.

A menekültekről

A sajtótól tudomást szerzett a nagyközönség arról, hogy erdélyi menekülteink túlnyomó része már visszatért lakhelyére. Vágyakozva türelmetlenül sürgettek elindulásukat s reményekkel telve érkeztek meg rög nem látott tűzhelyükhöz. Othon azonban vizsgálatlan, siralmas kép tárul eléjük. Kétségbeesve panaszolják leveleikben, hogy házaikat lerombolta, felégetve tállták, butorak, háztartási és munkaesze-

közéik elrablva vagy összetörve; némely helyen a szörnyű pusztulás után még volt lakásuk, helyét is alig találták meg. Munkaalkalom s a hozzá való eszközök hiányzanak, élelmiszert nincs, ruhamekkel egyáltalán lehetetlen jutni. A hazakeresztet a legnagyobb szükséglet szenvedik, a szegényebb, sokgyermekes családokat pedig egyenesen a teljes elpusztulás veszélye fenyegeti.

A szomorú tényeken okulva bizottságunk azt óhajtáná, hogy a még városunkban tartózkodó 59 menekültet, — tulajdonán aggok és kisgyermek, hazamenetelnek alkalmával lehetőleg övjük meg legátább az első otthoni napok nélkülözéseitől. Azt óhajtánók, hogy a haza indulókat az eddiginél jobban lássuk el élelmiszerekkel s különösen lássuk el őket a legszükségesebb ruhamenüvel. A mai drágasági viszonyok közt a magára hagyott egyenértékű egyáltalán képtelen magát ruhamenüvel ellátni, míg bizottságunk felhasználhatja a nagyban való beszerzés előnyét.

Anyagi eszközeink azonban már teljesen kimerültek. Az állam segítségét már annyiszor vettük igénybe, hogy több támogatást e részről már nem remélhetünk. Kénytelenek vagyunk tehát ismét a helybeli s a vidéki nemeselektől társadalom számtalan meggyűlöltöközött általánosságokhoz folyamodni. Ezért társadalmunknak jótékonyágáról ismert tagjait bátorítokunk azzal a bizalomteljes kérésünkkel felkérni, hogy szerencsétlen véreinket fenntartó, meutó munkánkban nemeselektől adományával kegyeskedjen bennünket támogatni.

Az erdélyi menekülteket gyámoltató nagykanizsai bizottság.

Tudnivalók a hadifoglyokról.

A május hó 1-től hatályban levő s az orosz hadifoglyokra vonatkozó rendelet több vonatkozásai a következők:

Az orosz hadi foglyok épügy mint eddig katonai fegyelem alatt állanak mind addig, míg elszállításuk meg nem történik.

Engedelmesség, részeskedés, éjjeli csavargás miatt épügy büntetendők mint bármely más egyének. Esti 9 órán túl tiltva van bármely nyilvános helyen megjeleniük.

Napibérok ugyanolyan, mint a szabad munkásoknak, melynek mérvét a helyi hatóság szabja meg s a mely ellátáson kívül földműves munkásoknál 1, egyéb munkásoknál 2 koronával kevesebb nem lehet. A hadifoglyok minden kihágása, avagy szökése vagy helyváltoztatási szándéka minden esetben a fogoly ügyeletre tisztánl, Városház, első emelet, jelenlétére. Viszont a munkaadó önkénykedése, esetleges durvasága ott fog szintén megtorlásban részesülni.

A hadifoglyok orvosvizsgálata ugy mind eddig, ezentul is ott és ugy fog megtörténni mint a multban. És pedig legközelebb május hó 12-én és másodszor 26-án délután két órakor a szokott helyen a városbáznál, ahol a havi 2 kor. orvosvizgatási díj is lefizetendő.

Aki bármi módon a rendelkezéseket megszegi, hadifoglyja egyszerismindenkorra el fog tölte vétetüni.

Meddig tart az iskolai év?

Mint illékes helyről írják, a közpiskolákban tanítás június hó 15-ig, az elemi iskolákban pedig szokásos módon június hó végéig fog tartani.

Mikor töltik be a városi levéltárosi állást?

A közel jövőben, a mikor a legutóbb megválasztott s még esküt nem tett négy tisztviselő leteszi a hivatali esküt, a városi levéltárosi állás is be fog tölteni, melyre mint ismeretes a jelölt Füredi János városi írnok, ki a háborús évek alatt a munkából alaposan kivette a részét s aki ezen előléptetésre valóban reászolgált.

Fehér holló a piacon.

Valóságos ritka esemény számba sorozható egy kiskanizsai asszonynak a minap történt tejárúsítása. Mint valami égi tünemény jelent meg a piacon, azzal a rezorttal, hogy ő csakis maximális áron adja a tejet. A többi lelketlen uzsorás tejárúsítók szidni kezdtek a jószívű asszonyt, amiért volt lelke, hogy 84 fillérről adja a tejet. A szitokra imigyeu válaszolt a jó asszony: „Bizony adom a tejet a megállapított áron, mert engem ne büntessenek meg árdragításért. Eldgig is büntetlen vagyok, legyek ezután is büntetlen előletem”. Vegyenek példát — a lelketlen árdragítók a fenti erkölcsös kijelentéstől. Sorozuk ezen jószívű asszonyt az internacionális piacok legkeresettebb tejárúsítói közé, mert ugyhiszük, hogy hasonló eset nem fordult még elő más város piacain sem.

A zsarnok háziasszony.

Mintha nem is a modern korban élénk olyan eset jutott tudomásra. Egy szegény özvegy asszony panaszolta el, akinek fia több egy évönél haretőren van. A szerződés szerint a tágas udvaron malacot is tarthat. Sőt annak idején — amikor odajött lakni — a ház gazdája segítette a kis hízást felállítani. Az egész alkotmány nem fogal el a ház sarkában két és fél négyszög méter területet. Tavaly ki is hízott szépen a szegény asszony malaca, szebben mint a házi asszonyé, aki pedig tilos eledellel is etette. Nosza, az irigység megfogant lelkeben. Először nem akarta engedni a szerződésbeli malactartást Mikor a szegény asszony azért tanácsot kért Varga tanácsostól és ennek szavára vett egy kis malacot — azóta a zsarnok háziasszony lehetetlen módon üldözi a szegény özvegyet s családját, Szombaton — mig az asszony munkán volt — a háziasszony a kis malacot megtámadta, ültetlege s tele dobálta földdel e kis hízást. De lelketlen tettét látta Fél szomszéd. Azóta állandóan hangzóztatja, elpusztítja a kis állatot, mert tellik annak az ára a két házból a Kúncsi-utca 40. szám alatt. A panaszos szó hozzánk hatott. Leadjuk most dióhéjban, de felhívjuk rá rendőrségünk figyelmét. Vegye oltalmába s védelmébe a katona szegény, dolgos, szorgalmas anyját, aki alig tudja már elviselni a zsarnok háziasszony viselkedését.

A husarak új maximálása.

A rendőrhatalóság közhírré teszi, hogy a marhas- borjuhúsa az alábbi emelkedések lépnek életbe. A husokat három osztályba sorozzák: az I. osztályu hus üzletben kilogrammonként 14 K, piacon 13 K, a II. osztályu hus üzletben 12 K, piacon 11 K és a III. osztályu hus üzletben 11 K, piacon 10 K.

A borjuhús ára üzletben 11 K, piacon 10 koronában lett megállapítva.

Aki ezeket az árakat be nem tartja, az két hónapi elzárással és 2000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetik. De nem Nagykanizsán, hanem Kassán.

A papirosarak emelkedése.

A papirosarak emelkedése a világháború alatt egyetemes, minden országra kiterjedő jelenség. A magyar lapkiadók joggal érdekelhetik az, hogy ez az áremelkedés milyen arányokat öltött az egyes európai országokban? Németországban a papiroskereskedőknek a 20 márkás békeárhoz 32-75 M. háborús pótlékot van joguk hozzászámítani, amivel együtt a papiros ára 52-75 márkára emelkedett. Ausztriában a 25 koronás békeárral 125 koronás békeár áll szemben, meg kell azonban jegyezni, hogy ez az ár természetesen csak az osztrák piacon elfogyasztott és nem az Ausztriából exportált papirosra vonatkozik. Ugyanez alatt az idő alatt, vagyis a háború kitörésétől kezdve ennek az évnek április elsejéig Hollandiában 12 forintól 42 forintra, Skandinávia-

bán 18 svéd koronáról 53 koronára, Franciaországban 30 frankról 180 frankra, Angliában egy font sterlingről 55 font sterlingre (187 K), Svájcban 32 frankról 85 frankra emelkedett a papiros ára.

Élelmi szert kell vinni a fürdőökre.

Az Országos Balmelőltési Egyesület értesíti a közönséget, hogy a Közelelmezési Hivatal rendelete értelmében a fürdőkötök kötelesek magukkal vinni a fürdőkötök összes élelmiszereiket, különösen lisztet és cukrot. A Közelelmezési Hivatal utasította az első-fokú hatóságokat, hogy a közönség élelmiszereit a fürdőzés egész tartamára szolgáltatassák ki, jegyeik bevonása ellenében és hogy lássák el őket szállítási igazolvánnyal. Aki nem vezetnek háztartást, élelmiszereiket a fürdőigazgatóságnak adják be és kapnak ott érvényes élelmiszercjegyeket vagy teljes ellátásra szóló utalványt. A fürdőökre szoruló betegeket érdekében szobákat legfeljebb csak négy hétre lehet foglalni.

Pozsony környékén

Egy eddig ismeretlen egyén azzal hitetgeti a közönséget, hogy dróttalun táviró utján az oroszországi hadifoglyokról híreket tud szerezni.

Többek közt rövid idővel ezelőtt egy katonatisztnak tett ígérgetet arról, hogy orosz fogságban levő fiáról a pozsonyi dróttelküli táviró állomás utján híreket szerez. A hír még mai napig sem érkezett meg és az ajánlatot levő azóta nem mutatkozott. Tekintettel arra, hogy Pozsonyban rádiotelegraf állomás nincs, továbbá, hogy magán egyén ily módon híreket szerezni nem is tudhat, valószínű, hogy az illető a közönség hiszékenységét kihasználva anyagi előnyökhöz akar jutni.

Mindezekből kifolyólag a közönség helyesen teszi, ha az ilyen ajánlattevőt a legközelebbi rendőri vagy katonai hatóságnak átadja.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

MEGHÍVÓ.

A „Szabari Hitelszövetkezet”

1918. évi május hó 25-én délután 1 órakor a zalaszabari róm. kath. iskola helyiségében 1917. évre vonatkozó

ÉVZÁRÓ RENDES KÖZGYÜLÉS

lari, melyre a tagok az alapszabályok 27. §-a értelmében meghívhatók.

TÁRGYSOROZAT:

Az 1917. évi üzleteredményről szóló jelentés tárgyalása.

2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.

3. Mérleg megállapítása.

4. Felügyelő bizottsági tagok választása.

5. Hivatalos közöny kijelölése.

6. Netáni indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg a község házánál kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Zalaszabar, 1918. május hó 4-én.

Az igazgatóság.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint az erdélyi menekülteknek.
Adományok a menekültek irodájában küldendők.

„BERLIN“

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erzsébetér Szarvas-Szálloda

Az újonnan átalakított modern nagytermében
mindennap tartatik előadás

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásaiából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsört sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknban sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legerőtelesebb moziműsört mutatja be, finom művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órákor Vasár- és ünnepnap fél 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megváltani sziveskedjenek.

IRODALOM.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga Irta: Dr. Lukács József, főgimn. tanár. A vasikos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek értekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szíruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatának ismerete minden kultürember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványszámot késséggel küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára úgyszólván tíz korona. „Világ-kronika“ val együtt tizenkét kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Egyenlitt megrendelhető a „Képes Nép-lap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Szinpad. Budapest egy-ten színházi és zeneti napilapja, az Krényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és muzi világból való érdekes közleményeken friss híreken és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. — Eddig számaiba Herczeg, Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porzolt Kálmán és mások irtak cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harsányi Zsolt, Rutkay György és Oserna Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi fűreságokról. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évadra 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Róka Szállod-utca 18. Kiváratra egy hétig ingyen küld mutatványszámot.

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 50 korona.

Félévre 25

Negyedévre 14 K. 70 f.

Egy hónapra 4 K. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG-KIADÓHIVATALA Budapest.

VII. Rákóczi ut 54. szám.

Hangszereket és jó huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

Nyomatott a lapkiadóhoz Ifj. Wajdits József könyvnyomdáiban Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feloldó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ár: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyen szám ár 24 fillér.

PÜSPÖKÜNK áldozóestürotekón délután hozzánk érkezett. Örömmel fogadtuk, s ez a nap megint a város ünnepe volt. A pályaudvaron várta a képviselőtestület küldöttsége élén a polgármesterrel, aki a püspököt kiszállásokor szép, kerek beszéléddel üdvözölte. A fogadtatáson ezernyi néptömeg vett részt s ez lélegzetséget figyelemmel hallgatta az üdvözlést, amelyből kieszáradt a város öröme, hogy főpásztorunkat ismét fogadhajjuk s hogy elhozza nekünk a súlyos időkben oly szükséges lelki erő és bátorság szentségét. A polgármester szavaira püspökünk azzal a fényes lendülettel válaszolt, amelylyel minden beszélje telve van. Közvetlen szavaiól kieszáradt értünk, kanizsaiakért szeretettel teli lelkének mély érzése, törődése, főpásztori gondviselése, amely őt ismét hozzánk vezette, amely sarkallta, érte, hogy Nagykanizsra hozza áldását, az erősödés szentségét s az ennek nyomában fakadó békét. Az üdvözlés a városnak szólt s az általános csendben atlaton cseengett az érkező főpásztor szava. Ezután a főpásztor a fellobogozott Csengery-úton s a főtéren az alsótemplomba ment, a hol a diadalkapunál a papság fogadta s a templomban áldást adott. A bérnátás szentségének kiszolgáltatása három nap tartott. Megyés püspökünk e nagy munkát fiatal lelkesedéssel s laukadalan buzgósággal végezte. Az apostolok **enthuszasmus** lehetett ilyen, mint főpásztorunké, amikor a szövekre lépett s hazzál teljes szívóel hintette a tanuságok s a szent igazságok egész sorát. Első nap csaknem egyezerháromszáz vették fel a bérnátás szentségét. Ekkor az intézetek növendékei voltak a bérnátók. Szombaton csaknem harminháromezer ember részvétel a megerősödés szentségében. Ez volt főpásztorunk legnagyobb napja. A muokában mindenütt mellette voltak Simon György apátkanonok és Perényi Antal

kanonok, Dr. Weber Pál, öméltsága magántikára, Király Elek esperes, Csáthy Géza murakereszturi apát, a ferences atyák, a kerületi papság nagy része, köztük Nagy Virgil lapunk kiváló tollu munkatársa s természeti festője. Szombaton délután látogatásokat ett főpásztorunk Dr. Szekeres József, Dr. Pihál Viktor, Pálffy erdömester, Dr. Sabján polgármesternél. Ezen a kénapon a Ferences zárdában volt a díszelő. Vasárnap Kiskanizsára ment ki bérnálni püspökünk. Reggel, korán díszes négyes fogaton ment ki Rott püspök Dr. Sabján vezetésével a kiskanizsai templomba. A kiskanizsaiak főpásztorukat díszes, festői bandériummal fogadták. Itt ezernegyszáz és fészélt a bérnátás szentségében Vasárnap főláronkor Dr. Pihál Viktor közjegyző adott díszelőbet öméltsósága tisztelőre. Az ünnepi ebédén Dr. Pihál Viktor szép szavakkal üdvözölte az egyház tejedelmét, aki derős közvetlen szavakkal válaszolt, hogy ő e kedves körben — ahova kanonokjai oly örömmel jönnek — három nehéz napjának elfelejtette minden fáradalmát. Szép üdvözöl szavakkal fordult Király Elek a közjegyző nagyméltósági bájos menyasszony leányfelé, akinek boldogságára kérte az Eg áldását. Innen négy órakor Palomba ment püspökünk kíséretével s itt Somogyi Gyuláné urnót és családját látogatta meg. Majd Szily Kálmáné, Sölly Peréz, a jótékony urholgy látogatására ment, s az este s hatón délelőtt Vízendvay Sándor képviselőnél töltötte. Viszajövet délután a főváros felé indult személyvonattal Keszthelyre ment püspökünk, ahol a kíséretével csak között Kránitz József felszentelt püspök is. A polgármester, a főkapitány s a városi képviselő testület tagjai városunkból való távozásukor ismét kikisérték a főpászort, a ki szíves szavakkal búcsúzott el városunkból. A közel ötnapos tartózkodásnak ez volt az epilógusa. Emlékezzünk meg di-

cserettel városunk lakosságáról, amely ez idő alatt zászló díszben tartotta városunkat, szépen fejezén ki azt az ozatlan örömet, amely az egész várost elölti valahányszor az egyházfőjelelem hozzánk érkezik.
dr. I. J.

Sypniewki tábornok és a huszas baka.

A napokban történt az olasz harctéren. Feszesen áll egy huszas baka örállomásán. Igaz magyar ember, tudja, mi vel véd azon a földön. Ismeri eskütje fontosságát, meg nem csufolná magyar voltát azzal, hogy helyéről csak tapodtat is távozna. — Amint áll székaszilárdan, azzar halálra is készen, egy kocsi robog el előtte. A baka tőstent megparancsol módón s köteleességűdóan kérdi: — ki az, mi a jelszó? — Nem ismered a dandárparancsnokot! Én Sypniewski tábornok vagyok! — Ie! a hős dandárparancsnok.

— Azt mindenki mondhatja! — válaszol köteleességűdóan a huszas vitéz. A jelszót!

A tábornok rászól a segédísztre, mi a jelszó s amint az megsugja, a tábornok ajkáról elhangzik harsányan, vágia magát fészek tisztelgésbe a köteleesség igaz bajnoka a hős tábornok előtt, aki tovább folytatja útját az ő kedves huszasai felé.

Személyi' hír.

Bugach Aladár huszasaink ezredparancsnoka négy napi tartózkodásra városunkba érkezett.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

LEGENDA.

Iria: L. N.

Egy régi kereszt áll valahol a pusztán.
Régi kopott köböl, több száz éves van tán;
De a kopott kereszt nagy dolgokat beszél,
Amely mindörökké a nép szívében él.

Esetefelé van már. A napnak sugára
Végso fényét veti az egész rónára.
Esti szello lebeg... Suttog a falevel...
Egy öreg szerzetes fáradtan utra kél.
Jézus Krisztusnak szent testét viszi keblén,
De mint utján ballag, — körülbelül felén —
Messziről jövő halk tompa neszt hall az agy.
Ő meg nem ijedve azért tovább ballag.
Ámde a halk zúgás közelebből hallik,
És egyará lépésre rüt ziványhad rajlik.
Így kiált a durva rablóvezér vadul:
„Fogjátok meg mindjárt, mert bizon elárul.”
— Megfogják a rablók, de vissza hőkénnek.
„Hiszen ez szerzetes” — mondják a vezérnek, —
S azt mondja, beteghez viszi a szent ostayt.
Hogy az kibékítse a menyeyi Atyát.
„Nem tesz az semmitsem” — mond a hirhét vezér
„Nem éreztem bizony én szabadon ezér!”

Egy ifju cimpora ugys van közöttünk,
Aki soh'se tudott nyugodni, ha öltünk:
Egye meg az ostayt gyónásnékül, mint én,
Gyilkol akkor bárkit, legyen az ifju, vén!
A papot pediglen — verjétek hát jól el!...
— Azok úgy megtették, hogy több napot nem lel!

Ember élne előtt homályos a tudat,
Amit istennek bölcs kormányzása mutat.
Ki fáradtság nélkül özi száz világot,
S ki nem hagyja veszni az apátlan árvt.
Minden szolgájának ad egy mentő övet
Mellyel, aki akar, megjs menekülhet.
Az élet tengere a rablót elnyelte,
Isten csoda, hogy ott halálát nem telte.
Mert az Ur felrázta lelkiismeretét,
És kezébe adta biztos mentő övét,
Megtárogta ugyan Urát rabló szóra,
De lelke szenge volt s fogékony a jóra
S lelkiismerete azonnal felriadt,
Mikor az Ur sugta: „Elátkozat magad”!
Azóta nem nyugszik és forró láz gyötíri,
Orcája lábán ég és hiába törli,
Mig jóvá nem teszi. Végére határoz.
Elértem én — ugy mond — a végső határhoz,
Bánatot tesz az tán természetfeletti,
Hiszen nincs állandó lakás ég alatt itt

El kell ezt a bandát hagynia örökre
És rá gondol a rút bános ördögökre...
Ő is ilyen legyen? — nem... ilyen nem lesz
S vezérének is szól, bár tudja, hogy elvesz.
„Megállj, gyáva fiék!” — így kiált a vezér —
„Inodba bátorság! meghíztetek ezér!”
Lőjétek azonnal ezt a kutyát agyon,
Hogy ezen a földön, többet ne kínlójon!”...
... Azok meg is tették s az tán tovább álltak
És vissza tekintve egy halálöklöt láttak...
... Éppen egy untemti kereszt mellett történt,
Hol az ifju bajnok fektött rongy daraboként.
Elet még volt benne, a szíve dobogott,
Fáradt ajkaival lassan imádkozott.
Véres szemével látta a keresztet
S ahhoz lassan csuszba kezdte közelített.
Az Ur sebarei végso esöket nyomott, —
Enyhítlést találva boldogan halódott...

... Másnap mikor a nap felment már az égbe,
S az ég madarai dalba kezdték végre,
Ott lenn kút holt fektét, de az pusztá test volt,
Mert tiszta lelkek már fenn az égben honolt.

Adakozzunk a vak katonák részére!

Az értékesített szemétdomb.

A központi hatalmak tudományos életének munkásaira a világháborúban nagyon nemes, de annál nehezebb feladat várt; minden pillanatot, mondhatni, a természet minden molekuláját felhasználhatónak; kiaknázhatóvá tenni, hogy a kereskedelmünk előtt lezáró külföldi sorompók stratégiánk ragyogó dicsőségét semmivé ne tehessék kiéheztetéssel kapcsolatos éncravató vagy municióhiány által. Voltaképpen ez volt a mi háborunk legkimagaslóbb feladata.

Természetesen oly kérdések is felmerültek e feladatok során, melyeket teoriában már rég megoldva láttunk, de békében a gyakorlati kivihetőségen tovább dolgozni nem volt szükséges, — miután a külföldi export oly mennyiségben és oly árban bősájtotta ezeket rendelkezésünkre, hogy határozottan nem fizette volna ki magát a hazai előállítás.

Most a szűkösség idejében létjogot nyert az elmélet, s elégetik magát a levegőt is, hogy belőle a lövedégyártáshoz szükséges salétromot nyerhessék; exhumálják a háború elején könnyelműen elásott állati dögöket, hogy zsir- és csonttartalmukat nagyszerű ideával az általános szükséglet céljaira dolgozhassák fel; az állati vízetelből robbanó anyagokhoz való fontos kellékek lesznek; sőt, tovább megy a tudomány, s kilitás van arra, hogy e válladékok xanthinjából nyert theobromint methylekkel koffeinné és theinné alakítják, hogy a pótkávékat és pótkávékat a kávéfa gyümölcsével s a theacserjék leveleivel teljesen egyenértékűvé tegyék; a régen főzélkébe főzött babórévvel porát laurin néven nagy sikérfel hoztak forgalomba, hogy a háborúban lábrakapott kiütéses typhus terjesztői, a tetűket s egyéb rovarokat kikapustíthatassák; megszületnek a tojáspótlékok, gyakorlatabba jön a műtejállítás, — de sajnos; a hushiány egyedüli pótszerei továbbra is csak a hústalan napok napok maradnak.

Az ilyen intenzív munkásság mellett csoda-e, ha ráterelődik a figyelem még a szemétdombokra is, s ezekből az igazán semmibe sem vett mellékletekből ipátlékokat kapnak a legragyogóbb paloták lakói is éppúgy, mint a legszegényebb hadiárva, s nagyszerű célok, nemzeti ideálok megvalósításához szükséges nyersanyagot monumentális concepciójú gyáraink.

Mit is találunk a mindennapos szemétdombokon? Csontokat, hamut, különféle magvakat, zöltséget, gyümölcshéjakat, ételmaradékokat, egyéb ételhulladékokat, rongyot, vatta- és kötszerszomsókat, kávéledeket, virágleveleket, a legkülönbözőbb állati hullát, rossz cipőket, öreg dugókat, fűrészpont stb. Mindezek között egyetlen

egy nincs, mely a további feldolgozásra nem alkalmas: mind értékesíthető. Háború előtt a csontot szemétre dobták, s csak alig 0.3—0.5%-ban került mechanikai (faragott vagy esztergályozott disztárgyakként), vagy chemiai átmunkálás alá; az utóbbi esetben mint műtrágya, enyv, sodium s állati olaj került forgalomba. A háborúban a csont tekintélyes zsirtartalmára volt legfőbbképpen szükség. Ezért a megőrölt csontot, tehát csontlisztet, 65—60 fok B. sűrűsége u. n. petroleumaetherrel rázzák össze, miáltal a zsir kioldódik; ez oldatból 70 fokon való hevítéssel a petroleumaether ledestillálható, s szedőben felfogva újból használható; a zsir pedig az üstben marad vissza, s különféle tisztítási eljárás után részben mint etető zsir, részben mint további feldolgozásra (szappan, gycerin) alkalmas zsiranyag kerül forgalomba.

Nem kevésbé fontos szerephez jutott a háborúban a fahamu is. — A fahamu ugyanis nagy mennyiségű hamuszirt (kalium carbonat) tartalmaz, mely egyszerű leforrázással máris kiválasztható belőle. Alig van célszerűen berendezett háztartás, a hol, szappan hiányában, a festetlen konyhaburorokat, padlóit, edényeket nem hamuszirtalattal tisztítják, sőt, a fehérműmek mosásánál is mindenesetre jobb szolgálatot tesz, mint az u. n. mosósóda.

A gyümölcsmagvak mind értékesíthetőek, s némely szemétdomb tényleg százekeket nyelt el ezek értékében. Ugyanis a magvak számottevő olajmennyiséget tartalmaznak, s csak a bekeidők olajbőségének tulajdonítható, hogy azelőtt nem foglalkoztak annak kinyerésével. Most magasabb nyomás alatt prés alá kerülnek, s az így olajtalantított (ab oleo liberata) magvak még mindég nem dobtaknak el, hanem pörkölés után kávépótlékká szolgálnak, amennyiben dús fehérry- és cukortalmuk még mindég érték. Így hát elvezzük a gyümölcs husát, olaját és magvát mint pótkávé.

A papirt rongyból csinálják, tehát a papírhány legelőször is a rongyot tetje keresett cikké. Csomagoláshoz szükséges papirt lehet ugyan szalmából és farostokból is előállítani, de finomabb papírművek készítéséhez feltétlenül ingrediencia a rongy. A szemétdombok rongyat tehát, feldarabolva, kiporolva, lugozva, szétfésülve, fonalából szétfosztva, enyvvel keverve, sajtolva és szárítva, mint írópapírt felkésznek asztalainkra s sokszor milliók életéről s milliárdok sorsáról tartalmaznak írásokat. Az enyv nélkül készült papír az itató, vagy szűrő papír.

A vatta- és kötszerszomsók szintén nagyon értékes és nem odavajó lakói a szemétdomboknak. A gnyapot ugyiszólván hegemonikus amerikai termék. Így most, mikor Amerika szintén ellenségeink közé

szegődött, legfőbb ideje volt a régi, piszkos, elhasznált vatta- és kötszerszomsókat a kötszergyáraknak beküldeni, a hol felfőtlenítéssel, tisztítással és átfésüléssel a vadonatújakkal teljesen egyenértékűvé tételnek. Az egész közegészségügyünk eső-dőt mondott volna rövidesen, ha ezt az eljárást be nem vezetik.

A fűrészpont mindezeknél nem kevésbé fontos, sőt a lövedékgyártásnak egyik legszükségesebb kellékét szolgáltatja. Ugyanis, lugokkal nyerek belőle a cellulozet, mely koncentrált salétromsavval összetett aetherre, a nitrocellulozvá lesz. Ennek di-, tri- és tetranitrat alakja a colloidium-gyapot (ebből készül a műselyem is, míg a magasabb nitratokból a robbanógyapot (pyroxylin) lesz, részben mindezeknek annál is inkább nagy szüksége van, mivel ez a füstnélküli löpörnek is alkotórésze. A robbanógyapot cámphorral összegyurva adja a már nem robbanó s közismert celluloidot.

Utoljára szóljunk az illatos virágokról, melyeknek földre hullott szirmai szintén a csontok, rongyok s egyebek sorsára kerültek azelőtt, most szépen összegyűjtik őket, felvágják apró darabkáira s szellős helyen kiszáritják. Először is, télen kályhára hintve, a legkellemesebb szobailatosítók, másodsorú nem megvetendő a velük való kereskedés sem, a mennyiben a gyógyszerészek s dróguisták a tömjén, myrrha és egyéb tropikus eredetű illatszerek hiányában kész örömmel adnak kilójáért 8—10 koronát.

Ezzel aztán üres is lett a szemetes gödör s mutathatja az bár, hogy rá voltunk még erre is szorulva, hiszen ez még se nem szegény, se nem bűn, de viszont élelnek bizonyossága annak, hogy leleményességünk és tudásunk ad létjogosultságot nekünk a népek versenyében, nem pedig a keletlenül szerzett dollároknak hitvány üzérkedéssel szétgurított milliárdjai.

Jakabfalvy Árpád.

Nincs cipő???

Sen szóval kimondani, sen tollal leírni nem lehet azt a gyakorlatlan szeméremellen, arcátlanul vakmerő úrsorát és piszkosagot, mit e háború folyamán a gaz uton felhúzott s itthon lebezdó hiénák szinte megtörtlén nélkül kifújának s akik mintha egy dróthuzalon rángatnának, nyomban elsüllyesztenek minden, amit az ár maximalás megtörténik.

Igy állunk ma a cipővel s bőrrrel egyaránt. Mert hogy van, — az tagadhatatlan; de az úrsora karomat között, hol még várják a gazembereket, mint a hiénák s keselyűk, mikor kapudnak le az amugy is tehetetlenül letérő, kiszípolozott közönségre.

Hiszen Róza Sándor, Sobri Józsi ezekhez a bünditákhöz anyagok voltak s akiknek nyakán az akasztófakötél csak légy simogatás s enyhe becséztetés lenne, kik társakkal egyetemben a háború minden súlyát elkörülve, börtökben elmelegítve Crósusokká hitak s akiket sem hatóságú ízet, sem

trafik előtt nem láthatni, mert nekik az ő súlyosztójukban bőven van minden, amikor mások a legnagyobb nélkülözésekkel s az éhínséggel küzdenek s tán éppen azok, kiknek övi ott a frontokon védelemezik a mi tejjel mézzel folyó kámaununkat, hol e sok gaz lélek a kesergők jajjai s a nélkülözök sóhajlásai középett vig torát őrli s akkire nem tud a hatóságok keze végre ugy les jítani, hogy mindnyájan összeroppanjanak mint malonkó alatt a leveli béka vagy az égből lecsapó menyők alatt a százados tolgly Mert adig haszaltan kesergünk, haszaltan sóhajtozunk, ami számunkra nem lesz soha semmi.

HIREK.

Tompa Mihály irodalmi hagyatékának felbontása.

Május hó 21-én Jászó, a premonitrii prépostság székhelye irodalomtörténelmi eseménynek lesz színhelye. Ezen a napon ünneppilyen felbontják Tompa Mihály költőnek irodalmi hagyatékát, amelyet ötven év óta őriz a premonitrii kanonokrend.

Az irodalmi ünnepen jelen lesz a Tudományos Akadémia főtitkossága Berzevicz Aliberttel az élen, továbbá a kivárási irodalmi társaságok, valamint a sajtó képviselőitén Beothy Zsolt, Heinrich Gusztáv, Vargha Gyula, Bákos Jenő, Herzeg Ferenc és Kozma Andor. Tompa hagyatékának felbontását irodalmi körökben érthetően nagy érdeklődéssel várják, mert remekőrök ismeretlen műveit, amelyeknek a bemők szereplő személyekre való tekintettel a szerző lét lakat alatt őrzött, a Tudományos Akadémia közze fogja adni. Tompa személyes barátai közül ugyanis már csak Lévay József, a kiváló agg költő őt, akit a hagyaték felbontásának főnneppilyen aktására szintén meghívták.

Károly király gyermeknyaralataása.

Urakodókn Károly király kezdeményezéséből és az ő közvelen hathatós érdeklődése folytán sikerült az idei nyárra oly nagy arányu gyermekmozgalom lehetőségeit megteremteni, hogy lehetővé vált a gyermekek tizezreit a helyi, levőgő és könnyezváltózásnak testet lelket üditő, fejlesztő, erősítő állásishoz juttatni.

E nemes akció folytán a mi gyermekeink közül több ezen az adriai tenger legkisebb felnyire kerülnék s viszont cserébe ausztriai gyermekek jönnek a mi balatonmenti fürdőhelyekre.

Osakis 6—12 éves gyermekek jöhetnek számitásba, kik családoknál kettesezők lesznek elhelyezve. A jelentekző mozdolatni annak idején közlővöl lesznek. A nyaralás ideje június és július hónap 6 hétre fog kiterjedni.

Patronázs előadás.

A Szociális Misszió társulat legközelebbi munkáoráján 1. hó 16-án d. n. órákor Dr. Mutschbacher Edvin előadást tart a szerzetőrök, mint az eredményes szociális munka egyik főszeközőröl. A munkáorára a szervezet ösztágnait és az érdeklődőket ez uton hívja meg a Patronázs szakosztály.

Az Ipartestület közgyűlése.

Gyenge érdeklődés mellett tartotta a helybeli Ipartestület vasárnap délutáni rendkívüli közgyűlést, melynek kimagásfő tárgya az éhált Kauter alelnök helyébe az új alelnök megválasztása volt. A választás egy igazán érdemes, intelligens s a mai kor minden kívánalmának megfelelő értelmes iparosra eszent Bazsó József személyében, ki eddig is, mint a testület közoktatónja az Ipartestület érdekében nagyra becsülendő tevényiséget fejtett ki.

Halálozás.

Városunk egy érdemes és intelligens tagja hunyta örök álomra szemét Weiser József személyében. A szép kort ért finom modoru úri ember halála felett az egész város intelligenciája körében általános a részvét.

A nagybeteg számvevő.

Napok óta súlyos betegem fekszik Anghoffer Gyula v. számvevő, ki egy hirtelen jött hányási inger folytán, orvosi állítása szerint hashtërti rovedést szenvedett, melyet azonnal operálni kellett volna, azonban a beállott operomlás miatt az operálást legalább 5 hétre el kellett halasztani, amíg az epe működés rendessé lesz.

Az orvosok állítása szerint a baj hosszas felnyásún lesz s így előreláthatólag hivatalát, melyet 28 évig oly odaadó szorgalommal töltött be, belátható idón belül aligha fogja elfoglalhatni.

Rokkantan katonák kiképzése.

Azon rokkantan katonák számára, akik irodalmi munkával akarják kenyerüket megkeresni, a hadgyógyminiszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg kurzusokat állít fel. Olyan hadirokkantanok, akik közpiskolát vagy katonai iskolát végeztek, négy hónapos kurzust hallgathatnak, akik négy közpiskolát végeztek, azok részére hat hónapos kurzus lesz és végül azok, akik felsőkateskedelmi iskolai értetségét óhajtanak tenni, tíz hónapos tanfolyamra melhetnek. A rokkantanak bármely katonai parancsnagnál jelentkezhetnek e tanfolyamra.

A 24 évesnél fiatalabb tanerőket hívják be?

Az utóbbi hetekben az a hír terjedt el, hogy a tanárokat és tanítókat a nyári szünidőben katonai szolgálatra rendelik be a pótzászlónjakhoz. Most arról értesülünk, hogy a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak, mert a tanárok és tanítók közül csak azokat hívják be, akik 24 évesek nem melottak el. Tavaly ugyanis megjelent egy rendelet, amely szerint minden segédszolgálatos tanár és tanító felmentendő. A rendeletet akkor azonnal foganatosították és emelögva a közoktatási vesélyeztető régi rendelkezésben nagyon sokat enyhítettek. Az így felmentettek között vannak 24 évesnél fiatalabbak is. Ezeket fogják most berendelni. Az idősöbber korosztálybelieket nem hívják. Ezek valószínűleg a nyári hadi tanfolyamokon, amelyek létesítésére állítog most fog intézkedni a miniszter, fognak előadásokat tartani.

Művészi élet a Bakonyban.

Minden műnsza mégsem hallgat teljesen a háboruban. Most közli velünk zirci tudósítogk, hogy a Bakonyvidék regényes szépségeit, melyek már nem egy magyar művészeknek figyelmét magukra vonták, a küllődés is fölleltek. Metzger Emmy műtneheni akad. festőnő, aki már a háboru előtt is járt a Bakonyban, s 1914. óta Zircen lakik s ott már több tálratot is rendezett, elhatározta, hogy Zircen festőiskolát nyit, elsősorban tájképekre és esendétre.

Kereskedők a központok ellen.

Az Orsz. Kereskedők és Iparos Szövetség pünkösd vasárnapján gyűlést tart a központok ellen. A szövetség véleménye szerint a központok túllépték azt a munka és hatáskört, melyet a kormány részükre tervezett s teljesen letertek az altruista alapról és önzeti szervekké váltak. Möködésük felesleges is, káros is, mert fennállnak óta a körükbe utalt cikkekre áriási emelkedést mutat, a mennyisége ellenben rohamosan esökkent s a központok hatáskörébe tartozó áruekek a fogyasztók felnyéröl csak a maximális ár sokszorosával veszerethetők be zugkereskedők utján. A fogyasztók kívánási érdeklődéssel várják a központok ellen indított harc eredményét.

A tíz filléres nikkelpézn tovább is érvényes.

A pénzügyminiszter közhírré teszi, hogy a háboru által okozott ama rendkörüli körülményekre való tekintettel, amelyek megnehezítettek a nikkell 10 filléres érnek beszállgatását április 30-ig, az osztrák pénzügyminiszterrel egyetértően elrendelte, hogy a magyar királyi állami pénztárak és hivatalok a 10 filléres nikkell érmekek fizetésénél és átváltásáig további rendelkezésig ezentel is teljes mértékben fogadják el.

7457/1918.

Hirdetmény a Magyar szent korona országainak területére behozott fűgő és mogyór (mogyorból) forgalmának szabályozásáról.

Az Országos Közélelmzési Hivatal vezetö m. kir. miniszternek 92000/1918. O. K. H. számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy mindenki, aki a Magyar Szent Korona Országainak területére fűgőt vagy mogyórát, (mogyoröbölt) behoz, köteles az árunk a Magyar Szent Korona országainak területére történt megkötözését a Hadi Termény részvényátársághoz haladékk nélkül bejelenteni. A bejelentés alkalmával fel kell tüntetni az áru származási helyét, mennyiségét, (súlyát) és tárolási helyét.

A bejelentés elküldésének időpontjában a bejelentés tárgyát közzéskiségleti célokra hatóságilag igénybevetlnék kell tekinteni.

Az igénybevett cikk átvételi árát — amennyiben legmagyazabb ár már hatóságilag megállapítva ünnezen, az országos közlelmzési hivatalt vezetö m. kir. miniszter állapítja meg.

Aki jelen rendelkezést megszegi vagy kijátásza, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagykanizsán, 1918. évi április hó 25.

Dr. Sabján Gyula s. k., polgármester.

7459/1918.

Hirdetmény a zsákkészletek bejelentése tárgyában.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 18758/1916. VI. C. számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy mindazok, akik mezögazdasági termények, ipari és bányászati termékek csomagolására hasznalotnak jutóbb, pamutból, kenderből, lenből, papirból, valamint ezeknek az anyagoknak keverékeiből, vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból előállított veszeretekből készült új vagy használt megölletlen zsákok felett rendelkeznek, kötelesek közzétekni az 1918. évi május hó 31. napján, továbbá július hó 31. napján, szeptember hó 30. napján és november hó 30. napján volt állapot szerint legkésőbb a következő hó 10-ik napjára a Zsákközvettségötöl (Budapest, IV. Párisi-u. 2.) beszereltetve bejelentő lapok felhasználásával a zsákközvettség útján a kereskedelemügyi miniszteriatnak bejelenteni.

Aki jelen rendelkezést megszegi, vagy kijátásza, vagy megszegésével vagy kijátászával bármi módon közremöködök — amennyiben esekedménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el, s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az ellendörzéssel megbízott közegeknek kívánásúgkra az ellenörzéshez szükséges összes adatokat rendelkezésre kell bocsátani.

Nagykanizsán, 1918. évi április hó 25.

Dr. Sabján Gyula s. k., polgármester.

Adakozzék a „Vörös Kereszt”-nek és a katonák „Rokkantan alapja” javára.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint az erdélyi menekülteknek.
Adományok a menekültek irodájában küldendők.

„BERLIN“ IRODALOM.

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erzsébetter Szarvas-Szálloda.

Az ujonnan átalakított modern nagytermében
mindennap tartatik előadás

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknak sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legértékesebb moziműsört mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órákor Vasár- és ünnepnap fél 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megváltani szíveskedjenek.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga Irta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. — A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) vasdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot mindenki ajánljuk olvasónk figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest I. Fehérvári ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványzámat késszettel küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-krónika“ val együtt tízezeret kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) a gyűltelt megrendelhető a „Képes Nép Lap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelölő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és mozi világából való érdekes közleményeken friss hírekben és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. — Eddig számaiba Herceg, Fegene, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porzolt Kálmán és mások irtak cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harsányi Zolt, Rutkay György és Csorna Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi furesz-ágcokról. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évre 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Böck Szállás-utca 18. Kívánatra egy hélig ingyen küld mutatványzámatot.

A világháború minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 56 korona.

Félévre 28 „

Negyedévre 14 „

Egy hónapra 4 K. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.

VII. Rákóczi ut 54. szám.

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felölts szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 peng. előtérre 8 korona, negyedévre 3 korona 40 fillér.
Egyes szám ára 24 fillér.

TÜRELEM.

A háború folytonos dühöngése senkire sem közömbössé az embereket még és izgatottan várjuk a hivatalos jelentéseket, amelyek ebben a borzalmas, de mindvégig változatos háború új és új fordulatairól adnak hírt. Mily ujjongással fogadtuk a hírt, ha valahol betörtük a túl volt szövetségeseink frontját, vagy ha a németek sajtnak le valahol a már-már puholni kezdő nyugati ellenségre.

Éppen ezekbe a napokban fejeztük be véglegesen keleti határainkon a háborút, mert a béke Romániával is alá van immár írva. A hűtlen elvette méltó bünhődését. Annál nagyobb a reményünk mostan, hogy teljes erőnkkel nyugatra fordulva, képesek leszünk rövid idő alatt ott is győzelmesen befejezni, ezt a mások által reánk könyöszerített háborút.

De hogy ezt a háborút megnyerhesük, ahhoz ki is kell tartanunk. Ugy nekünk kik itthon vagyunk, mint a katonának, aki a fronton van. És a kitartás első és főkövetke a kellő mennyiségű táplálék.

Tavasz van Minden tavasz életmezés szempontjából a leg súlyosabb, különösen akkor, amikor az élelem szűkössé. Az új termésig való kitartás most a legfontosabb

jelző, mert csak ez telteti lehetővé számunkra a háború végleges és győzelmes befejezését. Hőseink véreinek éreztünk, a gyárak és nagyvárosok munkásai erejüket megfeszítve gyártják a municiót, hogy a fronton győzelmesen meg is állhassuk helyünket és testünkre törő elleneinket leverhessek.

A katonák legyeveinek munició kell, hogy működhessen, a gépek tüzelő anyag kell, hogy dolgozhasson, az embereknek is kell munició, kell tüzelőanyag. Csak hogy az a munició, amelyet most töltünk kövételnek nem arra lesz hivatva, hogy emberi életet megsemmisítsen, hanem arra, hogy fenntartsa azokat.

Uj rekvizitálás előtt állunk. A tavalyi év rossz termése most különösen fontosá teszi ezt a kérdést. Élelem kell katonáinknak és városaink éhezni lakosságának. Tudjuk azt, hogy a rekvizitások nem tekinthetők éppen a közönség dédelgetésének, hanem azok véghezvittele sok izgalommal, sok zaklatással jár. És nagyon sokszor fog el bennünket a harag a rekvizitálást végző közegekkel szemben, pedig igaztalanul. Mert hiszen ők csak utolsó fokozat végzik azt, amit fönt elhatároztak. Nem tesznek egyebet, mint kötelességet teljesítenek, a nevelhet ha ők nem tesznek, elveszítik hivatalukat, de más mégis megfogja tenni.

Azt hisszük és reméljük azonban, hogy a mostani rekvizitálás dacára annak, hogy a leg súlyosabb, mégis kevesebb zaklatással fog járni, mint az előbbiek. Be fogja látni mindenki, akinek érző szíve van, be fogja látni mindenki, akinek egy drága hozzátartozója küzd valahol a harc terepen és vajjon van-e valaki, akinek nem küzd valakije, — hogy erkölcsi kötelessége neki minden fölöslegét odaadni. Oda kell adni minden önként, nem is szabad bevárni a rekvizitálást. Az értelmiségnek kell ezen a terepen jó példával elől járni, mert ha ez meg történik, akkor mindenki szívesen fogja odaadni fölöslegét, megkönnyítve így a hatóságok munkáját és lehetővé téve hőseink könnyebb élelmézését.

Négy éve viselünk háborút. Vége felé közeledik a borzalmas világa; a győzelem egyedül-ára: a kitartás. Tudjuk nagyon jól, hogy nálunk még sok embernek van készlete, amit odaadhat, de ha nincsen is fölöslege, akkor is adhat mindenkinek. Mert nem szabad ma olyan dusan élni, mint eddig. Ha mindenki csak kissé takarékoskodik az elemiszerekkel, akkor jelentős mennyiség jut majd a köz céljaira.

Ísméltelen emeljük ki, hogy a most felajánlandó, vagy feltárandó mennyiség kizárólag magyar katonáknak, kizárólag magyar éhező embereknek jut.

MOZOG A FALU.

— Humoreszk. —

Irta: ZOMBORY GYULA.

A hosszú éingár patikárus vállára dobta a téli kabátot. (falun nem szokták felvenni), részgíjott egy kopott rövid szivarra s azt mondta feleségének, hogy ha réccettel találja jönni valaki, ott van a pulton egy fégliben enkorpor, egy üvegen pedig disztillált víz, azokból keverhet orvosságot, míg ő oda lesz, mert körülnéz kiesit a faluban, hiszen már a második hete, hogy egy élő lélekkel nem találkozott, kivéve néhány paraszt legényt, a kik bajszpedrót vásároltak; meg az örök náthás Ábrahám zsidót, a ki minden másod harmadnap elvisz három krajár a hársfa tért.

Ó nagysága, a patikárusné, a ki valami szörp félet paszirozott, hogy még az orra körül is masztos volt, mint mikor a gyermekek lekvár fűzészkar felzektalynak, megkérdezte a férjét, hogy hány megy?

— Talán a káplánhoz, — lett a válasz s fogta a kilinest

— Igazán jól teszed. Csínjátok már valamit, hogy az a piknik létrejőjön. Én már úgy ellustultam az örökös itthon állástól, hogy az életemet is megmonom. Tegnap mértem meg magamat a Kékes Néci boltban: 70 kilót nyomok. Ez baraszto! Se egy sós, se egy kirándulás, se egy táncestély. Komolyan, Sándor, csináljatok valamit.

A patikárus elment.

Utközben összetalálkozott a másodjegyzővel, a ki mostan gazolta a sarat s azon töprengött, hogy merre is vegye utját, mert az irodában a megyék ellenállása óta annyi dolog sínes, mint egy tanfelügyelőnél a nyári vakációban. Együtt mentek-hát a káplánhoz.

A káplánt a diványon elnyújtázza találták, amegy pátriarkális állapotban, mellényre vetközve s polkélve szívta a vadonatúj takték pipáját, mellyel nem régen esapta be egy házu zsidó.

Együtt volt a triumvirátus.

A zömök kis vaskályha barátságoson osztogatta a melegot, a mi lakályosa tette a különben dekoratívlatlan szobát.

A káplán szilvórimos üveget vett elő a kis könyvtár mögött s esakhamar önlétké lettek a kedélyek s kezdtek nyelbe útni a régóta-tervezett pikniket.

Már nem maradtak a feleségetől, argumentált patikus, meg azt hiszem, hogy magunkra is ráfér egy kis szórakozás

— Hát, hogy gondolják az urak azt a pikniket, kérli a káplán:

— Hogyan? Hát szétküldjük a meghívokat, aztán táncolunk.

— Az nem elég az üdvösségre. Valami jótékony céllal kell egybefűzni, különben megtörtönhetik, hogy csak magunk leszünk; és hogy még nagyobb legyen az érdeklődés, hangversennyel kell egybekötönni a táncmulatságot.

— Az ám, bagyta helyben a másodjegyző; nagyszerű lenne!

— Helyes, szolt a patikus s mindjárt neki is álltak, hogy a pontokat megvitassák.

A káplán elővett egy félv papírt s a hangverseny tervezetéhez látott a három intező alak.

— Hát kérem? Ének, zenés s szavalati estélyt kell összehoznunk. Vagyunk hozzá elegend, a kik közreműködhetünk. Nőzők csak. (S a káplán írni kezdett a várakozó papíron). A jegyző ur vállalkozik!

— Hogyne! — szolt a másodjegyző.

— Ének vagy szavalt?

A szavaltokat elfelejttem; az az örökös B.

Útán a háború végső órája. Emberek, kik eddig önzők és haszonszélők voltak, szállják magukatba, hallgassatok lelkiismeretetek jó szavára. Az önfeláldozás, a lonodás világát éljük. Milliő és millió ember járja, a halál, a szenvedés, a kín, a gyöttrődés kálváriáját és mi lithon dulakodunk minden jóban, ugyanakkor, amikor ezek a gyöttrődő emberek éheznek? Nem. Ez nem lesz így, mert nem halhatott ki még minden érzés az emberiségből és nem halhatott ki különösen a magyar földműves népből, niely már eddig is megmutatta, hogy mire képes az önfeláldozás terén és amely mostan sem fogja cserben hagyni, veréből szakadt véret és meg fogja hallgatni az ő segítséget kérő, cledelt kérő szavukat.

Bugsch Aladár ezredes.

Alig néhány hete írunk arról a magas kitüntetésről, amely Bugsch Aladárt, vilés huszas ezrednek ezredparancsnokát érte, amikor öfelsége a másodosztályi vaskoronarenddel dekorálta hű katónáját. A magas kitüntetés városunkban találta a hős ezredparancsnokot. Őt nappal előbb jött a hír, hogy Bugsch Aladárt ezredessé nevezte ki a legfelsőbb hadvezér. Ezt a kinevezést fokozott örömmel írjuk le. A viszony — amelyben huszas honvédek révén az új ezredes állunk — a tisztelet, amely városzerte övezi alakját, mind örömtűt fokozza kinevezése fölött. Bugsch Aladár hábor, vilés katona. A háború kitörése óta állandóan a harcfronton van. Egyszer

megsebesült. 1915. május havától átvette Sypniewski György tábornok örökös, az ezredparancsnokságát és azóta állandóan jó példával szolgál katonáinak a kiartásban, állhatatosságban, a türelemben. Nem inog, energiája, munkáiban kimeríthetetlen s a fegyelem tartásban, az önfegyelmzés nemes erényével ő maga adja a példát, a tanítást minden alantóának. Ez magyarázza meg azt a nagy tiszteletet, amellyel minden huszas feljé tekint. S most örömmel is néz fel ezredparancsnokára, mert az ezredes kitüntetés az ezred érdemeinek méltánylása és legfelsőbb elismerése. Reméljük, hogy a város maga is idővel fogja huszas honvédeink ezredparancsnokát ezredessé való előléptetésre, alkalmából. Ennyivel legalább is tartozunk értünk vérző s dicőségét szerző huszas honvédeinknek.

dr. I. J.

A Szociális Misszió ülése.

A Szociális Misszió társulat helyi Szervezetének patronage Szakosztálya f. hó 16-án volt munkaráj-tát következőképen tartotta meg.

A munkarót Bórszay Tivadar h. pblénus ur nyitotta meg a tagok lelkesítő és összetartásra buzdító beszédével. Ezután Dr. Mutschbacher Edvin kir. tszaki bíró mint a fiataloknál birája tette meg jelentését arról, hogy a legutóbbi munkarón volt három fiatalokura vonatkozó panasz folytán hivatalos minőségben megfélemlen intézkedett a panaszoltakkal szemben; egyet közzőlök 4 órai carcerrel fenytött meg, kettőt pedig megfeddett a hó folyamán. Kérdésére Bentik Ella urhölgy emelt pártfogói minőségében pártfogoltjának magyarázatát ellen kifogást és kérte, hogy a bíró védenése érdekében a szükséghez képest intézkedjék.

A patronage osztály vezetősége megállapította,

hogy ez ideig 15 pártfogónál 20 pártfogaladó van kószva. — ismertette a vezetőség ama gyermekekmalom lónyóvét, mely Felséges Urunk és Királyunk kezdeményezéséből indult ki a végből, hogy a gyermekek a hely, levegő és környezet változásnak áldásaihoz jutassanak, majd megállapították a legközelebbi munkára napját.

Ezután öv. Dreyen Lajosné urnó olvasott fel Förster E. művésznő — című munkából egy olvasmányt, mely átörzésével az abban foglalt nemes eszméket, mely a szakosztály vezetőjének Dr. Mutschbacher Edvin bírónak szabad előadásra követezték.

Az előadó, aki a munkarókon rendszerint a B. N. és a fiataloknál biróságáról szóló tárgyelemek anyiban való ismertetésével szokott foglalkozni, a mennyiben a jelzett tárgyelemek rendtelekésével a pártfogóknak is tájékozódni kell lenniük, ezáltal kitért a pártogatók iránti érdeklődés iránti vágyódás és kívánás előmozdítása céljából a szeretetről tartott előadást, mint oly tényezőről, mely a társadalom tagjait embertársai érdekében való buzgólkodásra indítja első sorban hivatott.

Előadta a szeretetnek a társadalomban szempontjából való lényegét előadása céljántól kitűzve azt, hogy ezt nemesek feléressze, hanem fejlődővé, emelkedővé, hallgatói körében magas igen magas pözbán jelenlévő tegye.

Példákkal illusztrálta a szeretetben rejlt s a lelkek elhívóit titkos varázserő, valamint az általános az önzetlen és a tetérős hatalmas "caritas" minőségét, — szilt a lelkek roppant nagy részéről, esetelte a külvilágban sajnosan észlelhető jelenségeket, melyek minden igaz katolikus alapon működni kívánó egyént sirgós munkára kell, hogy indítsanak.

A munkarót P. Bórszay mint az egyenletet egyházi tanácsadója fejezte be lélekelmő szavaival.

tabella számára teszi az embert, egyebet se tud mint 2x9 = 4-et. A hangomat meg már megölte az a sok savanyú karcos. Majd felolvasok.

Jól van (s járt a plajbász).

Műsor:

Zákonyi Elemér felolvas.

— Az ovodásné hegelfelölő játéka. esetleg zongora kísérettel.

— A Jäger Steilköt felkérjük, hogy zongorázzék.

— Vajjon elválhatja-e?

— Már hogyan vállalná? Hát a jótékonyca, kutyá?

— Igaz. Hát aztán?

— A kántort felzölítjük, hogy önekeljen.

— Az nem tud mást, mint mise öneket.

— Már, Hogyne tudna? En hallottam tőle. Bánkban "Bordalát", s éppen az ő borítú hangjához való volt.

— Reüben vagyunk. Tovább.

— A tanító kisasszony pompásan szavalja a "Talpra magyart."

— Helyes.

— Ö öngysága, kedves neje? (Ez a kérdés a patikusnak szölt.)

— Tessék ö kihagyni; az én feleségem csak töltött káposztát tud csinálni; művészi hajlamai nincsenek.

— A gazdasági írrok a majorban pompásan flótázik.

— Igen, csak hogy a flóta magában hatástalan. Nyári éjszakán megjárja valahol a kúrtok mögött, de szalomban ellenszenven.

— Melyik szalomban?

— Csak szokásból mondani így: hát akár az iskolában is, szoval: négy fal között hatástalan.

— Azért fölrom, hátha zongora mellett be

válk. Menjünk tovább.

— Szentmiklósról felkérhetnénk a tiszteletes leányát, azt mondják, hogy főnök önehangja van és így bevonjuk a szentmiklósiakat is.

— Tessék felírni.

— Van-e még valaki?

— Van, de csupa sirupirt alakok. Ki sánta, ki szélintott.

— Már most a cigány és a belépti-díj.

— A szentmiklósi banda nem ér semmit, tavaly is csárdásra jártunk a francia négyest; a halasi cigányok pedig drágák.

— Hát akkor?

— A segédtanító zongorázhatna s megtakaríthat a cigányt.

— Eh, nem járja, ellenkezik a patikus, vagy tesznek valmit, vagy nem. Elvégre arra is kell nézni, hogy az újságja is kileszünk írva. En határozottan azon vagyok, hogy legyen fényes ez a piknik.

— Pényes piknik? No ezt még sohase hallottam.

— Hát akkor ne legyen piknik, hanem rendezünk valóságos bált s főljön ki a halasi banda.

— Nekem mindegy, csak hogy akkor meg kell nyerni az egész vidéket nehogy felsüljünk.

— Maradjunk e mellett. 2 frt a családjegy, 1 frt a személyjegy. Felülfizetése nyugtázatnak.

— Helyes. Tessék megfogalmazni a meghívót, elvégezni az iskola átengedését, a cigányoknak majd én írok. Szombot: mikorra tüzünk ki?

— Szombathoz egy hétre.

— Ebben maradtak.

— Aztán átmentek a "Barány"-ba, hogy annak extra szobájában folytassák az eszmecséret, mert végre is Egerhegy intelligenciájának jó hírnevéről volt szó, tehát nem lehet csak úgy dir nix mir nix

tekinteni a dolgot "Mentükben" öbzörgötték a kántort, hoz is, a ki éppen a bölcsőt ringatta, mert felesége kenyeret dagasztott. Távozása miatt némi szövtálas is lehetett köztük, mert a kántornak egész könyökig kovászos volt a kabátja.

Háiba, a hol háztartás van, nem is lehet más-kép...

A "nobi" bál híre egész Egerhegyet talpra állította. Mindenki készült s aki nem készült, hát legalább arról beszélt.

A nők a leggyorsabb toalettel mellett foglaltak állást, de azért töpokban mindenké azon volt, hogy lefözse a többit. Arra nézve egyet örtettek, hogy a terem (az iskola) tündérvé (!) legyen varázsolva. Ez kiválóan a nők feladata lévön, válllretve igyekvették feladatuknak megfelelni.

Elhordták a házakól minden tükört, szönyegét, függönyt szinusz asztal és ágyterítőt, a hány esillár-lámpa volt, mind, hogy mikor mindent le-, fel- és elraktak, alig maradt akkora hely a különben sem valami szörnyen tágas iskolában, ahol 20 pár könyvel-mesen mozoghatott volna.

Nem baj, annál inkább "szufojt"-tá lesz a terem s milyen nagyszerű lesz, ha majd a megyei közlöny a "Cigaköz" vastag cíceróval fogja kiírni, hogy az "Egerhegyben rendezett ur bál reményen felül sikerült; a szufojtság miatt a vendégek csak feloszta táncolhattak, mind-annak dacára stb. stb.

No nagyszerű lesz!!

Az iskola köpött falait szönyegek, tükörök fűtök; ölkökének pedig fotelek, kassapák s nédfonatu székrek voltak elrakva, körül a falak mentén. A lábak alá köröskörül fűszönyegek s a hová már ilyen nem jutott, tiszta buzás zásek lettek lerítve.

A falusi nép esudájára járt ennek a szöpsögnék.

(Vége köv.)

P. Hédly Jeromos távozása.

— Ismét a harctérré megy. —

Provinciális P. Hédly Jeromot Nagykatoniszról a harctérré küldte. A nagyméltóság, jeles egyházi szónok két esztendő teltét a harctéren, hol vítez katonáinknak igaz felkiáltja és vigasztalja volt minden bajukban, szenvedéseikben. Mindig vítez katonáink között volt. Vigasztalta, bátorította szenvedéseikben, fájdalmikban. Sok szép beszédet intézett hozzájuk a harctéren.

A nagyméltóság, értékes papról még sokat tudnánk írni csupán annyit róla, hogy e jeles'patert Nagykiszta és vidéke sok ezer kath. közönsége annyira megkedvelte nemcsak mint jeles szónokot, hanem mint kiváló gyónatót. Hívei rajongással szerették. Predikációi közül mind kiválóak voltak és meghatóak azok, melyet a nagybíbelen tartott. Ezeket a legnagyobb figyelemmel hallgatták vallás különbség nélkül. Ekkor a templom mindig zsúfolva volt. Mária Kongregantistáknak is tartott néhányszor az lelki gyakorlatát a hitről és a szeretetről. Szent beszéde mindenkor igaz lelki gyönyörűséget szerzett.

Távozását sok ezer hívő lélek fájlalta.

VIKTORIA.

Gyermeknek kellett volna lennie egy egész életén át, így ígérte a nevelő, fiatalsága, úde szépsége, hűmvas pirossága. Gyönyörűség volt nézni a szép, szende arát. Mesébe illett. Ott is szerepelt néhány évtől előbb, amikor a Keresztény Jótékony nőgyűlést meesedélyt tartotta. Megesodottuk, megdicsértük a kedves, közvetlen szerepében, mint Pirokát nem tudtuk elfelejteni. Beveste magát mindenki szemébe, mindenki lelkébe. Pedig még ekkor csak igen kicsiny, kis gyermek volt. Szemében árgólt nagygyótt, hajában aranyzálak csillogtak; arcán: a hajnal pirja égett. Sokat ígért az életben szűtneinek. Jóságot, szépéget, derűt — örömet jövőjében. Már ki is nőtt a gyermek korból, az iskola padjából, amikor az iskolából — erős hullással ment — hazra. Apólták, dőldegették, félve őrizték, de végre is legyőzte Viktoriát a halál. Fiatalságát, szépségét nem nézte. Heravas tiszta, sorvasztotta az idő. A mi a virágnak a nyílás, tavasz, neki hervadás, elmulás, ősz volt. — Talán kedden este lehullott az életfájláról egy úde, fészó bimbó s Viktoriát koporsóba tették. Csillótökön temették. Bimbót tört le a halál, amikor a szőlő szivéről letépte a kedves gyermeket. Akik temetésén jelen voltak, Banekovich János családjával együtt sírtunk, mert Viktoria, a kis Viki, az ő aranyos kis leánya volt. Tisztelet ével ment a sírba. Ennyit élt, Hármát ebből is hervadásban töltött, — míg esztörtökön a sírhoz ért nagy részvét mellett, A földről az égbe plántálták át. Angyal kellett oda, Viktoriát hívta. Ezért ment el a hervadt el a földön, hogy az égen viruljon, ott éljen tovább.

A kath. legényegylet közgyűlése.

A nagykiszta kath. legényegylet 1918. évi május hó 26-án, vasárnap délután 5 órakor saját helyiségében (Kaziny utca 8. szám) rendező övi közgyűlést tart. Tárgeyroszat: I. A választmány jelentése. II. Zárszámadás előterjesztése, evel kapcsolatban a felmentényi megadása. III. Altelnök, tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság megválasztása. IV. Indítványok. Az indítványok az alapszabályok értelmében 4 nappal előbb az elnökséghez írásban beérkeztesztendők.

Adakozzunk a „Vörös Kereszt”-nek és a katonák „Rokkant alapja” javára.

A polgári iskolák ünnepe.

Waligurszky Antal igazgató s az egész tanári-nöködségnek s öadató munkásságának szép eredményét látták a tanügy barátai az arcbánban három napot át. A kedves előadás a háborús jótékonyok szorgalma, a háborúban elesett polgári iskolai tanárok özvegyeinek s árvaik elbeszélyezésére s részint helyi háborús jótékonyt. Az iskolai hangverseny minden számban pompásan sikerült s a munkás tanári kar szép érdeklési és anyagi eredményre tekintett vissza. A kiállítás művészi és szép volt, megjelölés, számos volt minden száma. Az énekkart Pintér Benvenuto ferences atya tanította és vezette nagy ügyszerelettel, öadadó buzgósággal. Sok mind a magánzónikában, mind pedig Szoljanovits János vítez c. iskolai daljátékában igaz gyönyörűséget szerzett a nagyzámu hallgatóságnak. Volt taps, ismétlés, és elismervés és dícséret szavai minduntalan hangzóttak. A változatos táncok betanítása Szabó István sokszor méltatót izlését s tudását dicséri. A daljáték főszerzője Moshammer Steff kifoln dícséretet érdemel. Éneke, játéka, táncra mind igaz élvezetet szerzett a hallgatóságnak s nem érdemtellenül kapta a eszokort. Huska megismerőhelyet járják Mariska is kedves jelenség volt szőreében. Sauermann Tonosi re mekkel a zongorkasírhében. A tánc szőlőkban Kári Lajza, Gross Ediz és Holczur Kornélia tñtek ki. — Hofrichter Emma két növendékünk Beneo Klári és Lovházi Bózi megödködtette nagy tetszésre talált. Tehtnikájuk tónusuk: fejlett a dícséretre érdemes. Másnap Sauermann Feri hegödtük igaz előadói készséggel. De nem hagyhatjuk figyelmen es dícséretben kívül egy gondolat bñt eng. m. e. melódrián előadót. Waligurszky Laci és Tibolt Sári kedves diadogát, amelyen megkísztelt a tanítás és tanulás egyaránt. A János vítez szavalói, a kis konferenciák négyzárnak nagy sikert arattak. Dícséretüket méltán zengi az elismerés tomléseöljája. Dező Bóke, Torók Mária, Gábor Julánna és Platkó Erzsébet voltak a kiváló szavalók. — A rendezésben Pöldes Miklósnál mellett Horváth Tivadarnó, Jelinek Márk és Vep Húgó tanárunk, illetve tanárok buzgólkodtak a szép siker megteremtésén.

KRITIKUS

HIREK.

Püspök látogatás.

Dr. Rott Nándor megyéspüspökünk miután Keszthelyre a bernálást befejezte visszatért székvarosába, Veszprémbé. Nagykisztráról a mult hétfőn délután utazott el ömöltóság Keszthelyre, ahol fészes fogadtatásban részesült önök keszthelyi tudósítónk írja Nagykiszta tartózkodása alatt megyéspüspökünk meglátogatás még a beteg Viosz Ferenc fészólgábiról és Dr. Fábrián Zsigra ügyvédet, aki megyéspüspökünknek a budapesti piarista főgimnáziumban iskolatársa volt.

A mozgófényképek és a pályaválasztás.

Az iskolából kilépő tanulók fiatal fővel többnyire olyan pályát választanak, melyet tulajdonképpen nem is ismernek. Különösen áll ez az iparos pályákról. A pályaválasztás lélektanának újabb megindult kutatása kiderítette, hogy gyakran a leggyermekesebb indítékok juttassák a fészózerepet. A helyes pályaválasztás első feltétele az illető foglalkozásnak alve való ismerete. Sőt itt sem szabad megállni: mindtől pályáról való az az illető egyénnek tárgyilagos ismeretök, amnal vanminkban, hogy jól fog választani. Erre törekszik is a pályaválasztás pedagógiája. A legelőszöröb az lenne, hogy magukat a műhelyeket, gyárakat, üzleteket és irodákat mutassuk be, időzőnk ott hosszabb ideig és számíttassuk ki a pályák jövedelmességét. A nagy városokban ennek kereszteltételére még csak van némi lehetőség, megvalósításának azonban ott is sok akadály állna útjában.

Groupe Miksa mérnök Németországban már régebben felhívta a figyelmet a mozgófényképre, a mikor azt ajánlotta, hogy filmekben kell a tanulóifjúságnak bemutatni a különböző foglalkozási ágakat. Szerinte külön ifjúsági előadásokat kellene rendezni, melyeken kéln magyarázatok kíséretében a tanuló megismerne az iparokat; a kereskedők, a tisztviselők és a diplomás emberek életét és munkáját. Ezek az előadások nemcsak a tanulóknak, hanem a szülők, nevelők és orvosok oktatására is szolgálnának, mint a kiknek legnyilvános befolyásuk van a pályaválasztás kérdésében.

Groupe e öciből rendszeres filmsorozatok tervez. Nines tudomásom róla, vajjon megjelentek-e azóta ezek a filmek. Egyet azonban addig is könnyen meg lehet tenni. Sok olyan mozgóképek van, melyek tárgya a műhely, a gyár, a kereskedelem és a mezőgazdaság. Ne mulassuk ki, hogy a mozgószínházat látogató ifjúság figyelmét ebben az irányban is felkeltjük. Mi legyen belőlem? mi váltják belőle? Ki legyen kérdések, melyekről nemcsak egy emberélet boldogsága, hanem a társadalom jóléte és a nemzet gazdasága függ. A pályaválasztás problémájában tehát a kinematographia, mint segédeszköz, komoly megfontolást érdemel.

Darvas örnagy.

Nagy örömmel vette városunk urí társadalmá Darvas Lajosnak, a huszas pótzászlajó parancsnoknak örnaggyá való kinevezését. A kiváló katona s társadalmi ember előléptetése a mult héten juttott köztudomásra s Darvas örnagyot városunk egész társadalmá így örömmel üdvözölte előléptetése alkalmával.

Ölcsoőbb less a hus? ? ?

Az elhunnt less valamelyik napján végig korzóttan a Fő-utat és úgy le a piac felé. A postánál megállott, hál uram fia, átellenről rám meredt a városi huszok némes városi egégre. Két állat van rajta. Egyik a madarak királya: a sas, a másik a meszárosok elördögája: ténhen vagy marha-fej szőp testű alkottaiban. Lármás asszonyok a városi huszok előtt jogcs méltalankodással szidják a hatóságot, no meg a polgármester urat is, hogy miért van itt még hétköznap is munkaszünet nap. — A cimcr úgy tündöklik előttem, mint az egiptomi állomásokny ábrákban egyike: „Marhát látni álomban, lakodalmat jelent.” No iszen drága lakodalmom volna ez most, csak paraszt és meszáros rendezheti. Fényes, sok pénzbe került berendezésű helyiség van ott; ma mindenre használják azt, csak arra nem, melyre címere jogosultulást neki. Ezalatt pedig napról-napra dragul a hús a mi politikus uszorsá meszárosaink jóvórtából. — A kik tehették elmennek Keszthelyre s a közel-fekvő közösekbe husért, hol kiléjtő 10—12 koronáért áru itják. Hát csakugyan Kanizsa körül volna építve a kínai falnál is magasabb bástyával? Budapest és Kassán is-ölcsoőbb a hus, zsír és egyéb élelmiszert mint nálunk. Kanizsa környékén és különösen a balatoni halászat is pótolja némileg a husnemöt és ime a hal szintén megfizethetetlen már. Pedig a halnak nem kell takaromány s annak deára az uszora árak napról-napra fokozódnak. Szegény ölyhatagott Nagykiszta kínai falnál körül bástyázott hus fal, uti áll orgáit a milliókért áru köntösök a szegény fix fizetéses zsebeiből. Itt még a főmüti sem tördök az aljas zsebmézzessel. S. V.

Hol a hatóságai huszok?

Szinte megdöbbentően vették észre az egyik nap reggelén Rein bíró meszáros székében, hogy a disznóhúsos táblára világosan kiírt ára 19 Korona. Ezt nem értjük! Miért szabad éppen Rein meszárosnak 19 koronáért airt a disznóhúst, mikor annak maximális ára jóval kisebb és miért nem adhatja a többi hentes is így? Miért szabad egy Telekly-utól és egy kiskiszta nyugteneznek tetészes szerinti áron mérni a húst s miért nem másnak is? Nagy szabjon meg a hatóság olyan maximális árat, melyet mindenki ársíthatt s juttathat a közönségnek, vagy nyíljék meg újra az a nagy költösgéggel öszetűkölt huszok, melyre éppen most volna legnagyobb szükség s nyomja le azt a vakmerő huszszót, mely városunkban ismétlenül oly szemérmelenti lábra kapott.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint az erdélyi menekülteknek.
Adományok a menekültek irodájában küldendők.

„BERLIN“

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erzsébetter Szarvas-Szálloda

Az újonnan átalakított modern nagytermében
mindennap tartatik előadás

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásaitól van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsört sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknak sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legérdekesebb moziműsört mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órákor Vasár- és ünnepnap fél 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tiszteit közönség szíves pártfogását és az előadásán való pontos megjelenését tisztelettel kéri.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megújítsák szíveskedjének.

IRODALOM.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga írta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél értékes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (zárkózott Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális cikkeket tartalmaz. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest I. Fehérvári ut. 15/e. — Előfizetési ár félre 5 kor. Mutatványssal készségekel küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-kronika“ val együtt hetenként. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) ; gyantit megrendelhető a „Képes Nép“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Krónyi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variáció és zenei világból való érdekes közleményekkel friss hírekkel és pikáns pletykákkal kívül kívül foglalkozik a vidék színházi és művészi híraival is. — Eddig számaiba Herceg, Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porzolt Kálmán és mások írta cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harsányi Zoltán, Rutkay György és Oserna Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatokat kezdett benne a vidéki színházi furaeseményekről. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évadra 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Kök Székház-utca 18. Kivonatára egy héti ingyen küld mutatványssal.

A világháború

minden mozzanatáról
bő,

eredeti,
megbízható,
kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 58 korona.
Félre 28
Negyedévre 14 k. " f.
Egy hónapra 4 k. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut. 54. szám

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfúvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József
hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

fára lozását látom, hogy mások is, hogy mindenkit jellemessé tegyen. A jellemes ember igaz: utálattal fordul el a panaszkodás ezen legnemtelenebb szabad állam szabad polgárhoz egyáltalán nem illő formájától, de hát a háború és jellemtelenség valahogy nagyon közeli vérokonságba lépnek egymással. Elválaszthatatlan Számi-ikreké váltak. Ezért — én legalább azt hiszem — a körvendület nem lesz egyéb, mint egy-igazán nemes léleknek jámbor, kegyes óhaja, kívánása, sóhajlása.

De azért nem fog ártani, ha az illetékes körök éreklődnek a siker után. És ha csak vélemicske fogantatja is volt e körvondületnek, azonnal adjanak ki nálunk is hasonló rendeletet, mert Nagykanizsán is sok a jellemtelen ember, ezért városunkba a postai napoként garmadával viszi szerzetesét a névtelen leveleket, a hívtvány lelkek ezen almatomos ortvátadásait, amelyek áldozatul követnek tisztességét, becsületét, családi boldogságát, jó hírnevet, karriert, egy hosszú élet fáradságos munkájának minden erkölcsi eredményét.

Azt hiszem, minden méltatlanul megátamodott és meghurcolt ember erősen vallja, hogy a névtelen levél írókra nagyon enyhé büntetés volna a kerékbetörés és nyársalás. Csak az a kár, hogy a névtelen levél író becsületes ember álarcában kigyóskodik körülöttünk.

Adakozunk a Hadségelyzőnek

Adakozunk a „Bányás” vendéglős szállítja és ami a legfőbb egy ilyen bál alkalommal, a hasznos banda lón megfogadja 60 forintért szabad tályozásos joggal szónóra alatt. A rendező bizottság határozottan tudja, hogy szónóra alatt egy lélek sem marad a teremben, mert vendégeivel együtt mindkét háza fut, hogy külön kiadás nélkül ottthon jól megvagyorázzanak. Hogy aztán a cukrász mit csinál a hideg télegróztól, az az ő dolga. Mért nem maradt meg kompaktorknak? Gy. Álván a dolgok, lassankint elérkezett a második szombat, a váravárt nap.

Egerbe egyen azon a napon még a nap sem egy jött fel, mint máskor. Ugy nevetett, ragyogott le a falura, mintha csak azt akarta volna kifejezni, hogy: no! egyenörösen nyelje van átve, ez a dolog: bujjik el a falas, Csaba, Földgáz, meg talán Szeged is, mert ennyi eljutottok is, de talán sok volna egy ország alapításához is.

Még jól is alig múlt el, már kezdtek szállingozni a fogatok; régi szabású eszák, patriarchális stajerváglik, kaszós csokik, bőrgöndöklék, dobozok, kal, az elhelyezéssel foglalkozó segédtanú és községi írónk a faluvegen fogták el az érkezőket, hogy azokat az intelligens családoknál elhelyezzék.

Még katontiszt is volt a vendégekkel, városnadrágos tiszor tiszt, akit csupa hecből csaltak el ismerősei; de a minék szörnyen megörültek az egübbégi hölgyek, különösen a postamesternő, aki amugy is csúf; eleven asszony lévén, feltette magában, hogy meghódítja a tisztet s a kapituláció sorában kiadja neki az hitat. Így álván meg benne az osztrák armádiát, mint a hogy ez el is várható egy magyar hilygtől a most fennforgó viszonyok között.

BRANDLHOFER ANTAL. †

Z ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG palotájának ornamentán fekete zászló leng. A gyászjel legése azt hirdeli, hogy a társaság tisztviselő karának egyik érdemes, kiváló munkás tagja, egy ideális lelkű egész ember munkás életét befektette. Brandlhofer Antal, a pontos és felkészülte-tes hivatalnokról csak szépet és jót írhatunk. A szörke hivatalnokai sorból is kiúndott emelkedni magas műveltségével, nemes lelke jó tulajdonságaival. Eme tulajdonságai nyerték meg számára azt a tiszteletet, amely életén át városunk társadalmi részéről örekte s egész családját a köznevelésébe vonta. A munkabírási és kötelességeljesítés örök mintaképe volt Brandlhofer Antal. E munkáiban morzsolódott fel lassankint minden idege s egészségé. Szervezetén a halálos sebet feleségének halála ütötte. Azóta Állandóan fogyott. Látszott, hogy a szív és lélek embe-berének sebe halálos, amelyet a híves elköltözése töltött. Nem tudott soká anélkül élni, akivel élte küzdelmöt, fáradságát együtt barcolta végig.

Temetése vasárnap délután ment végbe a város nagy részéte mellett. Koporsója mellett három fia állott, a porladásra tért szülői szívek reménye, búsz-kesége, fájdalma. Mind a három Brandlhofer fia hőbösen vette ki részét a haza védelméből. A lős-funk sorsán való aggodalom is segített a szülői szíven a pusztulást befej zni. Így jutott a szülői pár az élet derekán a nyugalom hajtóhoz. Pedig még örömmel láttuk volna őket a jótékonyas, a munka s a tisztesség pályáján a sivatár jelenben. Brandlhofer szemé-lyében az erények egyik igaz típusa állt. Ezért fájlaljuk gyászoljuk halálát, amely sorunkból 56 éves korában döntött a sírba.

A király ajándéka.

Farkas Ferenc szentgyörgyhegyi lakosnak, ki nek hét fia küzd a háretóren. Ötletégre nekének köz-dobátjárval és a magyar szent koronával ékesített finom műv ezüst óráét és 500 koronát küldött ajándékl.

Ezt az ajándékot a király nevében Balogh Endre tapolcai th. főszolgabíró vasárnap. Hegymaga-son a templomtörén a környékbeli községek lakossága jelenlétében nyújtotta át hazafas beszéd kíséretében az önépeltnek.

Halálozás

Kunszt Ottokár ezredes a katonai alreáliskola parancsnoka hossz-as szervezés után Bécsben meghalt. Temetése ugyanott hétfőn délután volt. Az el-nyúló parancsnok temetésére az alreáliskola tanári karából különbeszéd ment fel. Az ezredesi anyos operáció ment át s halálát ez okozta.

Károly király gyermeknyaraltatása.

Ó oszári és apostoli királyi Felsőlegye kezdő-ményezéséből nagyarányú gyermeknyaraltatási moz-galom létesült azzal a céllal, hogy különösen a nagy városi szegényebb néposztályok gyermekeit, akik az egész éven át el vannak zárva a friss levegő, arany napfényt, szabad mozgás és a természeti szé-peségek élvezetétől, ezekben a nehéz időkben ingyen-sen hozzájuthassanak a nyaralás test-telket öltő változosságához.

A nyaraltatás tervének alapfogalata a régi magyar éltől kedvesen ismerős „cseregyermek”-rendszer. Magyar gyermekek tízezer főgnak az osz-triai tengerparton nyaralni, ausztriai gyermekek po-

Gonosz porokájny jökedny, tréfas asszony volt ez a postamesternő; csak azt sajnáljuk, hogy a ka-pituláció perében nem lehetünk jelen s így nem konstatálhatjuk az osztrák sereg vereségét, sem azt, hogy ő nagysága nem helyezte e az egész tervet „post restant”, amely infoközös aztán tudvalóvóleg kizár minden idegen beavatkozást.

A bál megelőzője a hágyverseny tartott meg. óriási ovációk mellett.

A szellemesen összeállított „Műcsokor” (érszt: Műsor) legkiválóbb pontját képezte egy duett felol-asít, melyt a másodikjegyző s a tanító kisasszony együtt teljesítettek. Nobát ez páratlan volt a maga nemében! Ellen Kly sóbálványá változott s lánka bálnálában. Hlyent még a főváros termei se látna volna: duett felolvasás!!

A tanító kisasszony élték szapora hangján, a másodikjegyző pedig megfelelő bariton kísérettel olvas-tak együtt Szilpnusnak egy csattanós elbeszélést. „A háromosztó dupla puskát” Frenetikus hatás! Szinte mondanom is felesleges! A tüzér tiszt valósággal le-velette magáról a nadrágot, ugy, hogy ilben kellett a gendrobba kivinni!

A második pont a gazdasági írónk fölötása volt; de mert fötjejan a csokisérkek átment s az használatbanám vált, dorombot vett ki zsebéből s kidobolta a Rákóczi marsot, akarsóék egy jóra-váló házi mácska.

Ezután következett Jäger Steflke zongorajátéka, amugyira hozzáférhetetlen művészzel, hogy a káplán, kltm az átlak alatt behúzott nyakkal várta a végét, nem akaráván merénytelenül osztzni a rendezőszégre zuduló élmiserésben.

Hasonlóan fényes pontja volt a „Műcsokor”-nak az ovodásné hegedűszólója.

Már csupa megjelenésével, ahogy a rögtönzött maszkirányba a pódiumon feltűnt, lepipálta az egész publikumot. Ögányrajákönak volt öltözve, oly éltűben, hogy a terem hátterében állítólag nagybőgős önfel-lelten rákiáltott: „Be fényes a podát ballad!”

Hegedűjáték vilharos taps követte, mihez nagy-nyértékben hozzátart az a körülmény is, hogy a gendrobos levélhordó, aki egy perora bepilantott a teremajtón s a pódiumra terített plusz szőnyegen megpillantván az aleigányt, a vályogvető gyürkét vérvén a szereplőben, beordította:

— „Nem szállsz le onnan, te piszkos!”

A falrengető tapsba, kacajba, aztán behelarsáht a rendező patikus kiáltása, hogy: „Oszárdst: mire kioldották a Náci zsidótló hozott fersőfogakat s meg-kezdődött a tánc, kivilágos kiviradig, hogy Eger-begyi lakossága ehhez hasonlótl még pingálva se lá-tolta volna

A nagy hőségben a kompaktor fogylaltja, a mint behozták, azon módon egy csopig elodrott: a rettenetes illuminációban kifejlődött füst és korom pedig a táncolókat úgy befogta, hogy reggelre válván csupán szaváról ismert rá egyik a másikra, a patikáros szolgáloja pláne urától ugy megjédt, hogy morfin csoppekkel lehetett csak lecsendesíteni.

Szóval, a minden ízében sikerült mulatságot el-határozottk jövrre megújraint, csupán a káplán adta be kérvényét elhelyezés iránt, azzal indokolván a lé-pését, hogy egy ennyire fejlődő község mozgalmaiban csak tanulmányai elhanyagolása árán vehető rész.

Nagyon megfizhatott a tisztelőnló kívül az al-lak alatt, a honnan fénye, rettegve teste a sikert.

(Vége)

dig magyar felvakban. És míg ezzel a hely — levegő — és környezet változással látókörük megbővül, szellemük felelősség, alkalmakozási képességük kifjűződik, gyveztésrind bizonyosra vehetjük, hogy hazájukba visszatérve, nem az áldatlan ellentétet hozzák, hanem a kölcsönös megértés és segítség előmozdítását (háborút fogják szaporítani)

— Az ausztriai — kizáróan nemet anyanyelvű — 6—12 éves fűk és leányok íteni nyálalításának biztosítását főként a magyar állami gyermekvédelemben, gyönyörűen bevált családi elhelyezés alapján újhatának keresztöl-vinni. Vagyis akként, hogy megbizható és önként vállalkozó vendéglátó családok to-gadják vendéglő a gyermekét, — németül nem tudó család legalább kettőt, hogy a kis vendégek már eleinte se érezzék magukat idegenül. Ezen a számon felül pedig csak annyit, amennyit a vendéglátó család a saját és a gyermekek nagyobb kényel-metlensége nélkül be tud fogadni. Németül tudó családokban egy vendéggyermekek is lehet helyezni. A nyaralás július 15-ike és augusztus 1-je között kezdődik és 6 hétig tart. A vendéglátó családok a gyermekek után heti 10 koronát, az egész időre te-hát 60 koronát kapnak, aminek fejében a gyerme-keket tisztességes lakással és étellel tartoznak ellátni.

SZÍNHÁZ.

Hosszas szünet után pénteken megnyitott az arén hangja. Alig volt reklámja a megnyitásnak. Csendben, hangtalanul jöttek művészeink. Reklámot régi hírek, netük e-índt nekik péntekre. Telt ház volt. Első bemutatózónak a Csárdáskirályné ment 8 amint láttuk e darabnak még mindig meg van a vonzó erje. Jó kasszadaráb. Zsufoltság megtelt az aréna, s a tömött sorok a szereplőket jól hangolták. Mindenelőtt a zenekar precíz játékaról kell' megemlékeznünk, amely nagyon szorosan a sikert, a játék és ének hatását. A karimester szüvezen' erővel uralkodott az együttes felett s így magyarázható meg, hogy az operette előadás a legkényesebb igényeket is kielégítette, Borbély és Borbélyné a régi zsanerben mozogtak. Örömmel hallottuk és láttuk Tihanyi szerepében, azt a mindenképen rokonszenves művészt. Csak a parókája nem volt megfelelő. Egészen kifogatta egyéniségéből. Társadalmunk egyik előkelő tagja, akit az arénához a mult tulajdonjogának szálni fűznek — már neki is indult az első felvonás után, hogy kissereltette a parókat, de hamarosan visszajött, nem volt lelke hozzá, hogy a törköv művészek bármii kellemtelenséget mondjon. De megmondja a kritikus, akinek ez a hivatása, hogy mindent feltér-rijjön a művésztől, ami annak nimbusát homályba burkolja. Hampel Ilona ezuttal mutatkozott be nálunk. Törékeny alakjának megfelel hangja is Finom esengően, de kissé erőltet. Játéka eleven. Fodor Arthur Latábar helyett foglalta el. Igyekeztése szembevetni, mozgalmas a játéka, ténaca sem mindennapi, hangja azonban hogy némi kívánni való. Petyérdy Etel régi ismerősnk. E játéka felett a régi díszere-tel ismételtük. Baranyay, Leówey is régiek s jók voltak. Danis Jóné tehetség — aki kánizsai ismerősnk — szépen fejlőd művészi erjeiről tett tanúsá-got rövid szerepében.

Szombaton Millocker operette a **Boszorkány** vár volt műsoron. Vasárnap este is ez ment. Mind-éket alkalommal telt ház gyönyörködött a szines operette előadásában. Nem hiánya Van benne zamat, tartalom, zenei gondolat bőségesen. Ez ember alig tud betelni a zene szépségével. Folyton újabb ömlő melódiai fakadnak az orchestertől s ez igaz élvezet-tel tölti meg a lelkeket. Nem a lehetlenségek pot-pourrija, hanem igazi tartalmas zene. A librettó pe-

dig kedves esemény kerete, amelyből bugyog a de-rus originalitás. Németh Nándor és Tihanyi dernt árasztanak a színpadról. Halasné bájosan játszott' hatástan leirhatatlan volt. Komáromy Gizit — bár nó-hol ingadozó az intonálása — erős tagja volt az együttesnek Koháry Kláráról jól mondhatunk. Hangja intenzív, tiszta, csengő. Játéka sem sablonos. Leówey, Sólómy Sándor most sem ádólták meg a hozzájuk fűzött reményt.

Hátfőn a Sasfűk volt műsoron Erről a jövő alkalommal számol be a

KRITIKUS.

HÍREK.

Egyházi hangverseny.

Június 1-én, szombaton délután 6 órakor a főgimnáziumi ének- és zenekar Jahu Adolfé, Geier Reszóné énekművésznő és Jakóby Antal énekművész közreműködésével nagy egyházi hang-versenyt rendez a huszas hontédek nőtelek hőseinek emléktáblája javára.

Adományok a Hadsegélyzőnek.

A Hadsegélyző előjárja Polgár Vilma 19 K 60 fillért, Nagykanizsa város Központi Szászfordóje-nek vezetése 2 K 06 fillért adott, mely szives ado-mányokért hálás köszönetet fejezi ki a Hadsegélyző.

Nem lesznek

kedvezményes fürdőszolgáltatások.

A Déli vasut balatonfai fürdőforgalmában sze-mélyek és utipodgyász szállít asza június hó 1-ével új díjazásb lép életbe, mely szerült az eddigi me-netegkedvezményekkel beszűnteték és csupán egy-szeren menettérti (tour-retour) jegyeket adnak ki szept-tember 30-iki lejáratával az egyes balatonmenti állo-másokra. Ezek a menettérti jegyek azonban ugyan-annyira fognak kerülni, mintha az illető külön je-gyet váltána: az odautazásra és külön a visszautazásra. A megtakarítás tehát csupán a némi fáradságtalan lesz, mellyel a közlezeri jegyváltás kltömbözik az egyszerű jegyváltástól.

Vonattösszeütközés Csurgó mellett.

Pünkösd szombatin a kora délutáni időben Csurgó és Szentá között egy tehervonat bele rohant egy előtte haladó katonavonath. A tehervonat mo-zdonya és kilence kocsija összetört. A katonavonat utolsó két kocsijából a katonák riadtan kiugrállak, miközben két katona könnyebben megsérült. A se-besülteknek Éhn Kálmán dr. csurgói járárosorvos nyúj-totta az első segélyt.

Nagy jégeső.

A hóvái és az alsóbalatóni járás egy részében Csönödértől-Baksáig, szombaton délután óriási jégeső volt. A roppant nagysejti jég szárazon, minden eső nélkül esett. Olyan nagy volt a jégvihar, hogy még órák múlta is 20 centiméter vastagságban fűtte a jég a földet. Az iéleti idő mérhetetlen károkat okozott.

Nyolcszás korona a városi kondás fűstésze.

Valamikor a módosabb falusi legények kinéz-ték maguk közül tulsgáson is plebejus mivolta miatt a kanászt, a bojtárt és a juhászt. Az az elem, amely juhászra adta a fejét, hálás alanya lett a népdaloknak, de bizony még szegényebb paraszti fo-galmak szerint is csak aféle falu szolgálja volt, aki mindhalálig csak kóduva maradt a „böcsletel"-nek.

A világháború nagy társadalmi és gazdasági ellátásai természetesen nem hagyták érintetlenül a kánizsai kasszát sem. Pálvité az isten a dolgot a

legeltető munkás"-nak is. Amíg a latinul algebrával teletömött fejű professor csak három-negyszáz ko-ronáért agál a katedrán, a bírának kilóg a lábuk a cipőből — bizonyítani nem jár rosszul az, aki bé-szegődik aradi bojtárnak Arad és Vidéke írja — már régóta keresett egy kondást, de az állásra nem akart pályázni. Végül is magas fizetést kellett ígérni és így sikerült kondást kapni havi nyolcszás korona fizetésért.

Igy lát az aradi Kukorica Janosi az órnagyk és középiskolai igazgatókénál is talán nagyobb fizet-ésért legelteti nyáját.

Katonai őrszet a "dohányzállítmányoknál.

A dohányjövendék igazgatósága kérelmet inté-zett a honvédelmi miniszterhez, hogy a nagyobb dohányzállítmányok őrszetét katonasággal rendeljen ki. A honvédelmi miniszter, mint értesülünk, teje-síteti fogja a kérelmet. A katonai őrszete azért van szükség, mert az utóbbi időben gyakran megeseit, hogy a dohányzállítványokat gyakran megdöszöl-ták, vagy ellopták.

Igy a Kanizsára feladott dohánykúldemények is állandóan hiányosan érkeznek, szállítás közben a zárt ládákbol is kilopják a dohányt és cigarettát. Nem rég egy ládában 10 000 cigarettát helyett deska papir volt. Hogy hol és kiesoda döszmája a dohány-kúldeményeket, még nem sikerült megállapítani.

A mozik előzetes cenzurája.

A belügyminiszter az egész ország területén előadásra szánt mozgófényképekre ezentúl előzetes cenzurát rendelt el. Hogy a filmek előzetes vizsgálata az egész országra kiterjedőleg egységes legyen, a belügyminiszter a budapesti államrendőrség székhe-lyén Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottságot alakít.

A gyermekek moziba járását a rendelet oly-képpen szabályozza, hogy a tizenhat évesnél fiatalabb gyermekeknek csak külön kísérő mellett enged meg a mozik látogatását, tizenkét évesnél fiatalabb egyé-neket pedig mozgóképváltatóknál egyáltalán tilos alkalmazni.

Szeged a világ második legnagyobb városa.

A 100.000 lakosnál népesebb európai városok közül Budapest területileg a hetedik helyen áll 194 négyzetkilométer (19.444,29 hektár) területével. A nála n-gyobb kiterjedésű városok nagyság szerint sorrendben így következnek: 1. Róma; 2. Szeged; 3. London; 4. Bécs; 5. Marseille; 6. Messina.

Százezer korona évi bér egy mosijogért.

Arad város (udvalvelegő hazi kezelsébe vette a moziipart. Eddig két városi mozi működik, amely-re most egy harmadik fog csatlakozni. Az új mo-ziórt nagy versengés indult meg és többen tettek a városnak ajánlatot.

A tanács foglalkozott az ajánlatokkal és egy döntött, hogy a mozikoncertumnak adjó bárbe. A koncertum, amelynek élén Bohus Lajos báró áll, tizenötezer évrü körü a bérletet és magáért a jogért évi 60.000 korona bért ajánlott fel, amely a mozi-adóval együtt kerek százezer korona jövedelmet je-lent a városnak. A tanács elfogadta a kedvező aján-latot. A harmadik mozi révén a város évi mozijöve-deleme több mint egy negyedmillió koronára emel-kezik.

Nagyobb munkára mázoló segédek kerestek.

Ajánlatok „SZORGALMAS" jelígre e lap kiadóhivatalába kértnek.

Adakozzunk a „Vörös Kereszt"-nek és a katonák „Rokkant alapja" javára.

Adakozzon mindenki tehetsége szerint az erdélyi menekülteknek.
Adományok a menekültek irodájában küldendők.

„BERLIN“

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erszébettér Szarvas-Szálloda.

Az ujonnan átalakított modern nagytermében
mindennap tartatik előadás

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknban sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legértékesebb moziműsört mutatja be, finom művészi izléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemessé és élvezetessé tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órákor. Vasár- és ünnepnap fél 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megváltani sziveskedjenek.

IRODALOM.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga Irta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot meglegyen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványszámot késszággal küld a kiadóhivatalt.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona, „Világkrónika“ val gyűlt tizenkét kor. Megrendelhet a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-úta 4.) gyűjtött megrendelésű a „Képes Népnap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 koroná 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egy-ten színházi- és zenei napilapja, az Krényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és muzi világháló val érdekes közleményekkel frisse hírekben és pikáns pályákban kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. — Eldíj számaiba Hereg, Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy

Budre, Porzsolt Kálmán és mások iriak cikkeivel, belső munkatársai a többi közt Harsányi Zolt, Rutkay György és Osorna Andor, Nagy Endre, saját rajzaival tarkított cikksorozatokat kezdett benne a vidéki színházi sűreságokról. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évadra 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk Szállár-úta 18. Kívánatra egy hétig ingyen köld mutatványszámot.

A világháború

minden mozzanataról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesítésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 80 koroná.
Félévre 40
Negyedévre 14 K. — f.
Egy hónapra 4 K. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ ÚJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut 54. szám.

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében,

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.